

Nr.	Steller	Pagina	Jaarrekening- onderdeel	Specifiek onderdeel	Vraag	Antwoord
1	Pieter Vervoort	78	P10	Saldo-overschotten	Kunt u aangeven waarom deze projecten niet zijn (op)gestart in 2017 en zijn deze reeds gestart?	Het betreft het project Talking Traffic, dat is opgestart in 2017. Binnen dit project worden in Helmond 54 verkeerslichten omgebouwd naar intelligente verkeerslichten (i-Verkeers-Regel-Installaties). De opdracht hiervoor is in 2017 verstrekt. Dit is gebeurd conform de landelijke richtlijnen waar i-VRI's aan moeten voldoen, opgesteld door het Ministerie van Infrastructuur en Milieu vanwege het programma Beter Benutten Vervolg. Hiervoor is in 2017 subsidie aangevraagd en verleend. Door het ministerie zijn bedrijven geselecteerd die kunnen voldoen aan de voorwaarden voor deze ombouw. Echter, aangezien deze bedrijven de i-VRI's niet binnen de door het ministerie gestelde termijnen kunnen leveren, is landelijk de implementatie vertraagd. Hierdoor zal een belangrijk deel van de kosten pas in 2018 worden gemaakt. Tekst jaarrekening als volgt aangepast: Het voordelig resultaat wordt voor een belangrijk deel (per saldo circa € 500.000) veroorzaakt doordat verschillende projecten op dit beleidsveld, zoals de ombouw naar intelligente verkeerslichten, pas in 2018 tot verdere uitvoering komen.
2	Pieter Vervoort	78	P10	Saldo-overschotten	Kunt u aangeven of de projecten van 2018 van start zijn gegaan en of deze op schema liggen?	De ombouw naar i-VRI's is inmiddels gestart. De planning is dat de ombouw van de 54 i-VRI's nog dit jaar wordt gerealiseerd. Voor de subsidie afhandeling is uitstel verkregen tot maart 2019.
3	Pieter Vervoort	78	P10	Saldo-overschotten	Wat zijn hiervan de redenen en of afwegingen?	De oorzaak van de vertraging is dat de leveranciers niet binnen de eerder door het ministerie gestelde termijn de i-VRI hebben kunnen ontwikkelen en leveren. Daarnaast lopen en liepen er binnen Helmond verschillende Europese pilots over Smart Mobility, waar

Nr.	Steller	Pagina	Jaarrekening-onderdeel	Specifiek onderdeel	Vraag	Antwoord
						verkeerslichten onderdeel van uitmaken. Vanwege de voorwaarden van deze pilots moest er soms gewacht worden met de ombouw naar i-VRI's, tot de einddatum van de pilots.
4	Pieter Vervoort	81	P11	(pag. 81) Indicatoren geven aan dat de inwoners niet tevreden zijn over het onderhoud in openbare ruimten:	Wat voor maatregelen gaat u nemen om inwoners een tevreden gevoel te garanderen (niveau 2013) en wat heeft u hiervoor nodig?	Binnen de beschikbare middelen doen wij het maximale om de tevredenheid van inwoners op niveau te houden.
5	Pieter Vervoort	81	P11	In 2017 was u nog bezig met werken POW 2016. We leven inmiddels in 2018 en willen graag de status weten:	Kunt u de stand van zaken toelichten? Is de POW 2017 afgerond?	Het POW 2016 is grotendeels in 2016 uitgevoerd. De afronding van enkele projecten liep door tot in 2017. POW 2016 is in 2017 volledig afgerond. Voor POW 2017 is hetzelfde van toepassing. Grotendeels zijn de werkzaamheden uit POW 2017 in 2017 uitgevoerd. De afronding van POW 2017 heeft in het 1e kwartaal van 2018 plaats gevonden.
6	Pieter Vervoort	83	P11	Wegen (HP210), een financieel voordeel van 3.5 mln. euro door gewijzigde verslaggeving. U verwijst naar Onderhoud Kapitaalgoederen pag. 124. Hier geeft u aan dat u het onderhoud van kapitaalgoederen (kosten/ investeringen) moet gaan activeren/ heeft geactiveerd:	Onderhoud van kapitaallasten om het kapitaalgoed langer mee te laten gaan moeten worden geactiveerd. Maar als dit niet het geval is dan moet dit toch ten lasten komen van de exploitatie?	Dat klopt. De in het groot onderhoudsbudget opgenomen (echte) vervangingsinvesteringen zijn geactiveerd. De overige (reguliere) groot onderhoudskosten en overige onderhoudskosten zijn uiteraard ten laste van de exploitatie gebleven. Deze vraag heeft geleid tot tekstuele aanscherping in de laatste versie van de jaarrekening in de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen en de desbetreffende programmaverantwoordingen (11 en 12).

Nr.	Steller	Pagina	Jaarrekening-onderdeel	Specifiek onderdeel	Vraag	Antwoord
7	Pieter Vervoort	83	P11	Wegen (HP210), een financieel voordeel van 3.5 mln. euro door gewijzigde verslaggeving. U verwijst naar Onderhoud Kapitaalgoederen pag. 124. Hier geeft u aan dat u het onderhoud van kapitaalgoederen (kosten/ investeringen) moet gaan activeren/ heeft geactiveerd:	Moet u de afschrijvingen niet ophogen? Kunt u derhalve deze paragraaf nader duiden? Graag enkele voorbeeld ter verduidelijking.	Vanaf 2018 dienen inderdaad de kapitaallasten herijkt te worden. In feite vindt er een substitutie plaats tussen de geraamde groot onderhoudskosten (die worden lager) en de geraamde kapitaallasten (die worden hoger a.g.v. de activering). Op dit moment vindt er al een herijking plaats (eerste aanzet in Berap 2 2018 en daarna in de begroting). Dit heeft zoals in de jaarrekening genoemd voornamelijk betrekking op vervangingsinvestering in wegen/wegdelen, openbare verlichting en VRI's.
8	Pieter Vervoort	83	P11	Wegen-reiniging (HP225), de lasten zijn 257.000 euro lager dan begroot door lagere kosten van verwerking veegvuil enz. In het verleden werden de straten minimaal 2x per jaar geveegd en de kolken werden ook 2x per jaar gereinigd:	Heeft u in 2017 de straten en de kolken gereinigd, hoe vaak en wanneer?	- De hoofdwegen (grote ronde) worden 6x per jaar geveegd - Woonstraten worden op beeld onderhouden. Aantal veegbeurten is variabel - Kolken worden 1x per jaar gereinigd en waar nodig bij verstoppingen frequenter
9	Pieter Vervoort	83	P11	Wegen-reiniging (HP225), de lasten zijn 257.000 euro lager dan begroot door lagere kosten van verwerking veegvuil enz. In het verleden werden de straten minimaal 2x per jaar geveegd en de kolken werden ook 2x per jaar gereinigd:	Wanneer u minder dan 2x per jaar of slecht reinigt/ zou reinigen; heeft dit direct invloed op de afname van de tevredenheid van de inwoners in de openbare ruimten als zodanig?	Er wordt frequenter gereinigd dan 2x per jaar en de kwaliteit wordt getoetst.

Nr.	Steller	Pagina	Jaarrekening- onderdeel	Specifiek onderdeel	Vraag	Antwoord
10	Pieter Vervoort	83	P11	Parkeren (HP230), jaren is er een nadeel op de parkeerexploitatie. Door jaren geld te kort op deze exploitatie is enkele jaren terug afgesproken (met raad) dat de juiste baten/ lasten worden opgenomen in de begroting:	Hoe kan hier wederom een groot financieel nadeel ontstaan en wat is daarvan de oorzaak?	Dit financieel nadeel wordt enerzijds veroorzaakt door het feit dat in de begroting uitgegaan is van een volledige dekking van de kosten voor de NS fietsenstalling vanuit de subsidie Beter Benutten van de Provincie Noord-Brabant. In werkelijkheid kunnen de kosten slechts gedeeltelijk uit de subsidie gedekt worden. Hierdoor is een nadeel ontstaan van circa € 124.000. In de begroting 2018 en verder zijn deze kosten structureel afgedekt. Anderzijds wordt dit financieel nadeel veroorzaakt door het feit dat, in tegenstelling tot de begroting, het werkelijk gebruik van parkeerterreinen/garages door zowel bestuur (raad en college) als ambtelijke organisatie niet intern in rekening is gebracht. Dit betekent dat enerzijds deze parkeeropbrengsten niet zijn verantwoord en anderzijds de kosten voor het gebruik van de parkeervoorzieningen niet als kosten zijn verantwoord. Op gemeenteniveau is er derhalve geen sprake van een financieel resultaatseffect. Uitgangspunt is nog steeds een reële raming, waarbij de exploitatie wordt bijgesteld op grond van ontwikkelingen.

Nr.	Steller	Pagina	Jaarrekening-onderdeel	Specifiek onderdeel	Vraag	Antwoord
11	Pieter Vervoort	83	P11	Groenvoorziening en natuur (HP580). Op dit onderdeel is een groot financieel voordeel maar dit heeft mogelijk geleid tot een daling van de tevredenheid onder burgers:	Wat is de reden geweest om de middelen die u tot uw beschikking heeft niet te gebruiken?	De tevredenheid van de bewoners over het onderhoud van het groen in de openbare ruimte is in 2017 aanzienlijk lager dan voorgaande jaren. Dit bevreemdt ons omdat het niveau van onderhoud in 2017 niet wezenlijk anders was dan in voorgaande jaren. Dit gebaseerd op de schouwresultaten en eigen bevindingen. Mogelijk dat bewoners ook het onkruid op verharding in hun beoordeling meenemen. Dit was in 2017 aanzienlijk slechter op orde dan voorheen en hierover hebben we veel klachten ontvangen. Begrotingstechnisch maakt de bestrijding van onkruid op verharding echter onderdeel uit van 'Wegen reiniging'. Deze valt onder de tactische indicator 11.01 Onderhoud wegen. Op basis van de beschikbare gegevens is niet meer te herleiden waar deze lagere waardering uit voortkomt.
12	Pieter Vervoort	83	P11	Groenvoorziening en natuur (HP580). Op dit onderdeel is een groot financieel voordeel maar dit heeft mogelijk geleid tot een daling van de tevredenheid onder burgers:	Wat gaat u doen om de tevredenheid onder burgers op een aanzienlijk hoger peil te krijgen?	Binnen de beschikbare middelen doen wij het maximale om de tevredenheid van inwoners op niveau te houden.
13	Pieter Vervoort	93	P13	(Pag. 93) Bij de tactische indicatoren 13.1 5 Externe inhuur spreekt u over 151 (kosten per inwoner*1000):	Kunt u toelichten wat u precies bedoelt? Graag verduidelijking.	Dit bedrag is herberekend en komt afgerond neer op € 140,- en is berekend door de werkelijke kosten inhuur van € 12,6 miljoen (zie paragraaf 5.4.5 Bedrijfsvoering) te delen door 90.581 inwoners.

Nr.	Steller	Pagina	Jaarrekening- onderdeel	Specifiek onderdeel	Vraag	Antwoord
14	Pieter Vervoort	96	P13	(Pag. 98) Baten; u heeft een verschil van 1.678K t.o.v. de begroting:	Graag een uitgebreide toelichting op dit grote verschil ruim 100%. Hoe kan dit?	Voorafgaande opmerking: in de jaarrekening is netto toegelicht. D.w.z. kosten en (daarmee samenhangende) opbrengsten resp. reservemutaties worden in hun onderlinge samenhang geanalyseerd. Dit betreft met name voordelen op de volgende hoofdproducten: HP 003 College van B&W: niet (volledig) geraamde voordelen a.g.v. waardeoverdracht pensioen van huidig wethouder (145k), vrijval voorziening wethouderspensioenen ivm overlijden voormalig wethouder (270k), vrijval voorziening wethouderspensioenen ivm hogere te hanteren rekenrente (320k). Tekstueel heeft n.a.v. deze vraag een aanscherping plaatsgevonden op de analyse in de programmaverantwoording (13). HP 070 Stadswinkel: voornamelijk hoger dan geraamde baten m.n. op gebied van verstrekking van reisdocumenten (350k) HP 910 organisatie algemeen / HP 935 centrum- en regiofunctie: hoger dan geraamde detacheringsofbrengsten resp. doorbelasting van kosten m.b.t. beheer/onderhoud vastgoed aan externe partijen (circa 375k)
15	Pieter Vervoort	93	P13	Lasten; u heeft een verschil van 2030K t.o.v. de begroting:	Graag een uitgebreide toelichting van de ruim 2 mln. euro. (Deze wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door HP910)?	Voorafgaande opmerking: in de jaarrekening is netto toegelicht. D.w.z. kosten en (daarmee samenhangende) opbrengsten resp. reservemutaties worden in hun onderlinge samenhang geanalyseerd. In de analyse op programma 13 wordt reeds uitgebreid ingegaan op de belangrijkste nadelen: de deels nog niet ingevulde bezuinigingstaakstelling m.b.t. de organisatie en de afwikkelingsverschillen voorgaande jaren zijn de belangrijkste oorzaken (tezamen 2,7 miljoen

Nr.	Steller	Pagina	Jaarrekening- onderdeel	Specifiek onderdeel	Vraag	Antwoord
						nadelig)
16	Pieter Vervoort		Diverse programma's (m.n. 10, 11 en 13)	Diverse programma's zijn door gewijzigde verslaggevingsvoorschriften gewijzigd. Middelen welke eerst op kosten werden geboekt worden nu geactiveerd.	Kunt u op programma niveau aangeven voor welke bedragen geactiveerd is (nu) en die u in het verleden op kosten heeft geboekt? Kunt u daarbij aangeven of de activering betrekking heeft op 2017 of ook andere jaren en wat zijn de gevolgen voor dit jaar en verder.	De gewijzigde regelgeving voor het verplicht activeren van investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut geldt pas vanaf 1 januari 2017. De jaren daarvoor gold deze verplichting niet. Er heeft nu eenmalig een herstelactie plaats gevonden in 2017 ten behoeve van de jaarrekening, echter ook voor het lopende jaar en de begroting 2019 dient deze herstelactie nog plaats te vinden. Hierover wordt u afzonderlijk geïnformeerd in de 2e Berap 2018 en de begroting 2019. De financiële impact wordt daarin nader uitgewerkt. Voor 2017 gelden de volgende bedragen (zoals ook reeds toegelicht in de programmaverantwoordingen): - wegen en openbare verlichting € 3,5 miljoen (p11) - verkeersregelinstallaties € 140k (p11) - afvalcontainers € 666k (p12) - aanleg groenvoorziening € 145k (p11)
107	Toon Dingen			Diverse programma's zijn door gewijzigde verslaggevingsvoorschriften gewijzigd. Middelen welke eerst op kosten werden geboekt worden nu geactiveerd	Kunt u op programma niveau aangeven voor welke bedragen geactiveerd is (nu) en die u in het verleden op kosten heeft geboekt?	Onderhoudskosten in 2017 geactiveerd: - wegen en openbare verlichting € 3,5 miljoen (p11) - verkeersregelinstallaties € 140k (p11) - afvalcontainers € 666k (p12) - aanleg groenvoorziening € 145k (p11)

Nr.	Steller	Pagina	Jaarrekening-onderdeel	Specifiek onderdeel	Vraag	Antwoord
108	Toon Dingen			Diverse programma's zijn door gewijzigde verslaggevingsvoorschriften gewijzigd. Middelen welke eerst op kosten werden geboekt worden nu geactiveerd	Kunt u daarbij aangeven of de activering betrekking heeft op 2017 of ook andere jaren en wat zijn de gevolgen voor dit jaar en verder	De gewijzigde regelgeving voor het verplicht activeren van investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut geldt pas vanaf 1 januari 2017. De jaren daarvoor gold deze verplichting niet. Er heeft nu eenmalig een herstelactie plaats gevonden in 2017 ten behoeve van de jaarrekening, echter ook voor het lopende jaar en de begroting 2019 dient deze herstelactie nog plaats te vinden. Hierover wordt u afzonderlijk geïnformeerd in de 2e Berap 2018 en de begroting 2019. De financiële impact wordt daarin nader uitgewerkt.
109	Toon Dingen			De gemeente heeft 4 maanden uitstel gekregen voor aanlevering van de Jaarverantwoording. De Rekenkamercommissie had verwacht dan ook een volledig afgewerkt verslag te krijgen.	Helaas is dat niet gelukt. Er ontbreken nog een aantal toelichtingen en het overzicht grondexploitaties is niet leesbaar.	Conform afspraak met raad zal de jaarrekening volgens planning op 9 oktober in de raad worden besproken. Volgens die planning zouden de stukken op 12/9 aan uw commissie worden gestuurd. Op uw verzoek heeft u eerder een conceptversie ontvangen.
110	Toon Dingen			De gemeente heeft 4 maanden uitstel gekregen voor aanlevering van de Jaarverantwoording. De Rekenkamercommissie had verwacht dan ook een volledig afgewerkt verslag te krijgen.	Vermeld staat nog op pagina 8 dat de Rekenkamercommissie de Jaarverantwoording behandelt op 25 september. Dat moet 19 september zijn.	Tekst aangepast in definitieve jaarrekening
111	Toon Dingen			Jaarverantwoording 2018 Het afwerken van de jaarverantwoording 2017 heeft veel energie en aandacht van de organisatie gekost.	In hoeverre is de organisatie in staat geweest om, naast de werkzaamheden voor 2017, de administratie over 2018 kwalitatief goed bij te houden? Met andere woorden verwacht de organisatie dat de jaarverantwoording 2018 in april 2019 aan het Auditcomité kan worden aangeboden?	We hebben een goed beeld welke zaken we op moeten pakken om te zorgen dat de jaarekening conform planning voor 15 juli 2019 wordt behandeld in de raad. Of dit betekent dat de jaarrekening in april in het auditcomité kan worden behandeld zal ondermeer afhangen van de controles en de afrekeningen in het Sociaal Domein.

Nr.	Steller	Pagina	Jaarrekening-onderdeel	Specifiek onderdeel	Vraag	Antwoord
112	Toon Dingen			De Rekenkamer commissie had zich ten doel gesteld om te bewerkstelligen dat de Jaarverantwoording in omvang beperkt zou blijven en dat de tekst goed leesbaar zou zijn voor de gebruiker. De definitieve verantwoording over 2016 omvatte in totaal 221 pagina's.	De definitieve verantwoording over 2016 omvatte in totaal 221 pagina's. De concept versie 2017, waarin nog diverse toelichtingen ontbreken omvat nu al 291 pagina's! Met andere woorden de beperking in omvang is absoluut niet gelukt. Ook de leesbaarheid kan nog verbeteren. Bij gebruik van tabellen en andere overzichten moet zeker gekeken worden naar leesbaarheid/kwaliteit. En onderlinge verwijzingen aanbrengen verhoogt de leesbaarheid, bijvoorbeeld bij Verbonden partij Blink, in welk programma is de exploitatie bijdrage van de gemeente verwerkt.	De jaarrekening 2017 is een antwoord op de begroting 2017 die ook nog erg omvangrijk is. Hierdoor is de omvang dit jaar idd nog erg hoog. De conceptbegroting 2019 is vele malen compacter waardoor de toekomstige rekening dit ook zal zijn. Uw suggesties om de leesbaarheid te verbeteren nemen we mee. Overigens zat er een telfout in de paginanummering waardoor het aantal pagina's met ca 60 pagina's is gereduceerd.
113	Toon Dingen			Aantal vacatures, kwalitatieve bezetting	Graag een overzicht, per afdeling, van de huidige vacatures. Zijn alle afdelingen nu kwalitatief goed bezet of dienen er nog aanpassingen te komen. Zo ja, dit dan graag nader toelichten.	Voor een overzicht van de huidige openstaande vacatures per 3 september 2018, zie tabblad "Vraag 113 overzicht vacatures" Het proces met de bouwopdrachten waarin per organisatieonderdeel de belangrijkste ontwikkelopgaven zijn opgenomen is inmiddels grotendeels afgerond. Dat betekent echter niet dat daarmee zoals u stelt alle afdelingen kwalitatief op orde zijn. Het is namelijk een continue opdracht van het management om onze organisatie kwalitatief op niveau te houden. Dat vraagstuk is veel breder dan de invulling van openstaande vacatures. Het ziet ook op de professionalisering van de gesprekscyclus, waarin wij bezig zijn met de ontwikkeling van onze medewerkers. De gesprekscyclus hebben we begin 2018 opnieuw opgezet en bestaat samengevat uit tenminste een resultaat- en een ontwikkelgesprek en een beoordelingsgesprek per jaar. 2018 was hierin een startjaar, in 2019 is het

Nr.	Steller	Pagina	Jaarrekening-onderdeel	Specifiek onderdeel	Vraag	Antwoord
						doel dit proces voor 100% van de medewerkers zo te laten lopen. Hierbij betrekken we ook de veranderende context waarbinnen onze medewerkers werken. De omgeving is namelijk dynamisch en hierdoor worden er steeds andere eisen gesteld aan onze medewerkers. We werken daarom aan de ontwikkeling van onze medewerkers binnen de Helmond Academie, zodat onze mensen datgene brengen wat de omgeving hen vraagt.
114	Toon Dingen			Kosten jaarverantwoording 2017 Om te zorgen dat de organisatie een goede en sluitende jaarverantwoording kon opleveren is er een paar maanden uitstel verkregen. In die periode is met man en macht en met behulp van de accountant hard gewerkt om de verantwoording op tijd af te krijgen	Graag een inzicht wat de extra kosten, zowel intern als extern, en zowel in 2017 als in 2018 zijn geweest om de jaarverantwoording op tijd af te krijgen.	De accountantskosten voor de controle van de jaarstukken 2017 bedragen geschat circa €450.000 exclusief BTW (totale opdracht 2017, dus inclusief 0-meting, interimcontrole en jaarrekeningcontrole) . Intern hebben we vanaf januari 2018 2 fte ingehuurd voor onder meer het jaarrekeningtraject met een kostenplaatje van circa € 230.000 exclusief BTW. Daarnaast hebben we vanaf januari 2018 1 interne medewerker in zijn geheel vrij gemaakt voor dit traject en hebben vele interne collega's extra werk verricht. Deze extra uren hebben wij niet inzichtelijk.
115	Toon Dingen			Opvolging Managementletter 2017 Deloitte d.d. 17-01-2018 In haar managementletter constateert de accountant dat er op diverse punten/processen in de organisatie verbeteringen aangebracht moeten worden	Graag per onderwerp aangegeven wat de organisatie tot op heden heeft kunnen aanpassen c.q. verbeteren.	Gerealiseerde acties: Inkoop en betalen: vaststellen prestatie geïmplementeerd als vast onderdeel van factuurafwerkingsproces Sociaal domein: lumpsumfinanciering, definitief besluit door college genomen op 4 september 2018 Grondexploitatie: onderbouwing van exploitatieopzetten en verrichten van risicoanalyses hebben plaatsgevonden Aanbestedingen: spendanalyses voor 2017

Nr.	Steller	Pagina	Jaarrekening- onderdeel	Specifiek onderdeel	Vraag	Antwoord
						afgerond en betrokken bij jaarrekeningcontrole 2017 Loon en salarissen: aanscherpen beheersmaatregelen in opzet gereed Onderhanden / nog te realiseren: Cultuur/soft controls: leiderschapsprogramma is ontwikkeld, maar focus op organisatieontwikkeling met de daarbij gewenste cultuur en de inbedding daarvan blijft aandachtspunt de komende periode Financial reporting (Memoriaalboekingen/tussenrekeningen): beheersmaatregelen in opzet en afspraken voor periodieke analyse tussenrekeningen IT-omgeving en auditsecurity: toetsen van algemeen IT-beheersmaatregelen (autorisatietabellen /functiescheidingen) Frauderisicoanalyse: nota risicomanagement inmiddels in concept klaar (hiervan maakt frauderisicoanalyse onderdeel uit). Uitvoering van de frauderisicoanalyse vindt conform planning in najaar 2018 plaats (in afstemming met accountant) Belastingen en heffingen: inzicht in beheersmaatregelen belastingpakket Subsidieverstrekkings: documenteren
116	Toon Dingen			Frauderisico analyse. In de vergadering van de Rekenkamercommissie van 24 januari 2018 heeft wethouder Smeulders toegezegd dat de frauderisico analyse in de tweede helft van 2018 gereed is	Wat is de status op dit moment.	Frauderisicoanalyse: nota risicomanagement inmiddels in concept klaar (hiervan maakt frauderisicoanalyse onderdeel uit). Uitvoering van de frauderisicoanalyse vindt conform planning in najaar 2018 plaats (in afstemming met accountant)

Nr.	Steller	Pagina	Jaarrekening- onderdeel	Specifiek onderdeel	Vraag	Antwoord
117	Serge vd Brug	4		beleidssamenvatting bij de alinea; Werk, werk, werk	ontbreken in de laatste zin een aantal woorden.	Tekst aangepast
119	Maarten Selten	14		Toelichting op de grootste afwijkingen, programma 12 Milieu - “Bij de resultaatsbepaling op riolering worden overigens ook kosten toegerekend die niet op dit programma landen”.	Welke kosten worden hier bedoeld en op welk programma landen deze dan?	Hierbij moet bijvoorbeeld worden gedacht aan de kosten ivm kwijschelding aanslagen rioolheffing op grond van het minimabeleid van de gemeente Helmond. Deze kosten zitten in dit geval op programma Algemene dekkingsmiddelen.
120	Maarten Selten	17		Gerealiseerde investeringen IVP 2017 - Bij programma 4 is slechts 20% van het begrote budget gebruikt. Als we kijken naar de uitleg op pagina 46 dan is voor mij niet duidelijk hoeveel er dan is uitgegeven per plan. Als nog niet alles is gerealiseerd dan schat ik in dat er ook in 2018 nog kosten aan dit IVP zijn verbonden.	Dan zou vanuit de resultaatbestemming neem ik aan ook geld overgeheveld moeten worden. Ik zou graag wat meer uitleg hierin willen.	De oorspronkelijk tabel in paragraaf 2.5 is vervangen door een tabel waarin expliciet onderscheid gemaakt wordt tussen investeringen samenhangend met IVP 2017 en overige investeringen die doorlopen in 2017 vanuit IVP's voorgaande jaren. De geplande investering van € 1,98 miljoen bij programma 4 heeft betrekking op het programma onderwijshuisvesting 2017 en bestaat uit de uitbreiding van 3 scholen, Mierlo-Hout (Mahoniestraat 13) € 528.000, Mondomijn (Abendonk 17) € 300.000 en uitbreiding Jan van Brabant (Deltaweg 205) € 970.000. Hiervan is de uitbreiding van Mondomijn gerealiseerd voor een bedrag van € 223.000. Daarnaast is in 2017 voor een bedrag van € 41.000 aan ambtelijke kosten (voorbereiding, administratie, toezicht) gemaakt voor de uitbreiding van deze scholen. In 2018 en 2019 zullen ook de andere uitbreidingen gerealiseerd/opgeleverd worden. Aangezien het hier een investeringskrediet betreft hoeft er geen resultaatbestemming plaats te vinden.

Nr.	Steller	Pagina	Jaarrekening- onderdeel	Specifiek onderdeel	Vraag	Antwoord
						Resultaatbestemming vindt eventueel alleen plaats op exploitatiebudgetten.
121	Maarten Selten	17		- Bij programma 12 is ruim 6 x meer uitgegeven dan gepland. Echter als we de uitleg hiervan in het programma milieu op pagina 91 lezen dan begrijp ik nog steeds niet waarom dit zo is.	Graag een duidelijke uitleg over deze overschrijding van het IVP.	De oorspronkelijk tabel in paragraaf 2.5 wordt vervangen door een tabel waarin expliciet onderscheid gemaakt wordt tussen investeringen samenhangend met IVP 2017 en overige investeringen die doorlopen in 2017 vanuit IVP's voorgaande jaren. In deze aangepaste tabel komt idd terug dat er t.o.v. de geraamde IVP 2017 ad 100k in 2017 nog geen realisatie heeft plaatsgevonden. De 611k heeft betrekking op andere IVP's.
122	Serge vd Brug	20	tabel strategische indicatoren	Bijzonder dat we gedaald zijn op de AD misdaadmonitor, maar dat het gevoel van onveiligheid gestegen is.	Hoe kan dit omdat niet met elkaar rijmt?	Uit de Veiligheidsmonitor 2017 (uitgekomen 1 maart 2018) zijn onderstaand de belangrijkste conclusies voor de gemeente Helmond: • De criminaliteit in Helmond neemt af: Uit de Veiligheidsmonitor blijkt dat inwoners van Helmond minder vaak slachtoffer worden van criminaliteit. Dit bevestigt de eerder geconstateerde daling in de aangiftecijfers van de politie (objectieve veiligheid). Oftewel: aan deze cijfers ligt niet (louter) een daling in aangiftebereidheid ten grondslag. Wanneer we de cijfers over 2017 vergelijken met die over 2016 zien we in grote lijnen een dalende trend. • Aandeel mensen dat zich weleens onveilig voelt is niet gedaald (subjectieve veiligheid): Ondanks dat er minder criminaliteit plaatsvindt, neemt het gevoel van onveiligheid niet af. Dit zien we aan het gelijkblijvende percentage van mensen dat zich soms of vaak onveilig voelt in de eigen wijk. Belangrijke verklaring hiervoor is dat (on) veiligheidsgevoelens door meer factoren worden beïnvloed dan alleen door de feitelijke

Nr.	Steller	Pagina	Jaarrekening- onderdeel	Specifiek onderdeel	Vraag	Antwoord
						criminaliteit. Zaken als fysieke verloedering, sociale overlast en verkeersoverlast zijn mogelijke oorzaken. In tegenstelling tot het aantal delicten neemt de overlast in woonwijken niet significant af.
123	Serge vd Brug	20	tabel strategische indicatoren	Bij de tactische indicatoren staat bij 1.01 een 10 bij het jaar 2013 en ook een 10 bij het jaar 2017.	Is dit cijfer wel de juiste, is er überhaupt gemeten? Helemaal omdat het gevoel van onveiligheid juist gestegen is. Je zou veronderstellen dat dit iets met het cijfer zou moeten doen?	Het streven is dat de inwoners voor veiligheid een rapportcijfer 6,5 of hoger geven. Dit wordt gemeten en de resultante hiervan is aangegeven in de jaarstukken 2017 namelijk dat in 2013 en in 2017 in 10 wijken inwoners voor veiligheid een rapportcijfer hoger dan een 6,5 gaven. Alleen de wijk Binnenstad scoort met 6,2 lager.
124	Serge vd Brug	20	tabel strategische indicatoren	Bij 1.05 staat te lezen dat de incidenten overlast drugs/alcohol een stijgende trend laat zien, terwijl graag hadden gezien dat er een dalend trend zou zijn t.o.v. 2013. In 2017 t.o.v. 213 bijna een verdubbeling.	Zijn hier oorzaken voor aan te wijzen en wat is er tot op heden gedaan om dit tijt te laten keren? Er staat te lezen in dit hoofdstuk dat de gemeente het instrument toezicht en handhaving meer doelgericht en efficiënt gaat inzetten in 2017. Als ik de tactische indicatoren zo bekijk, vraag ik me af of dit wel gebeurd is en als dit wel gebeurd is, in hoeverre dit instrument er toe bijgedragen heeft dat de resultaten zo zijn, zoals ze nu zijn.	Er is sprake van een hoger aantal meldingen, echter de exacte oorzaken hiervan zijn lastig te duiden. Zaken die effect kunnen hebben op een hoger aantal meldingen: - Inschatting dat momenteel t.o.v. 2013 meer mensen drugs gebruiken waarbij het lijkt alsof het gebruik van synthetische drugs steeds normaler wordt; - Toename van 'weekend drugsgebruik' in de horeca; - Warme zomer waardoor veel dak- en thuislozen buiten hebben rondgezworven; - Toename arbeidsmigranten met een vrijere alcoholmoraal; - Meer aandacht aan/voor drugsoverlast bij politie waardoor ook meer meldingen binnenkomen; - Diverse alcohol/drugs meldingen die gerelateerd zijn aan bepaalde maatschappelijke opvanglocaties; - Overlast door buurtbewoners die veelvuldig de barbecue gebruiken en die wordt vermeld onder 'overlast alcohol' in het politiesysteem.

Nr.	Steller	Pagina	Jaarrekening- onderdeel	Specifiek onderdeel	Vraag	Antwoord
						De gemeente Helmond zet reeds vele jaren, samen met diverse partners, in op preventie en een integrale aanpak inzake (matiging) alcoholgebruik, zowel bij jongeren alsook bij volwassenen. Een voorbeeld hiervan zijn de activiteiten uit het preventie- en handhavingsplan voor alcoholmatiging “Helmond Fris” naar aanleiding van de aangepaste DHW “Onder 18 geen alcohol” (leeftijdsverschuiving alcoholgebruik naar 18 jaar) en activiteiten om het dronkenschap in de openbare ruimte te doen afnemen. Hierbij horen actieve leeftijdscontroles en het niet schenken aan dronken jongeren door commercie. Inzake preventie en handhaving inzake alcohol en jeugd is communicatie met en richting jongeren een belangrijke activiteit. Zo ook het informeren van ouders (niet thuis indrinken etc.) en het voorlichten van paracommercie. Er zijn gerichte acties voor 18-minners en we voeren overleg met organisatoren van evenementen en organisaties hoe alcoholbeleid wordt gehanteerd en het gezamenlijk ontwikkelen van alternatieven. Verder worden er voor volwassenen met Novadic Kentron specifieke subsidie-afspraken gemaakt over preventie, zowel gericht op publiek als op risicogroepen. Deze organisatie houdt zich bezig met het voorkomen van verslavingsproblemen, het beperken van schade door gebruik, het ‘vinden’ van personen die zorg nodig hebben en het begeleiden en/of helpen bij het vinden van passende zorg. Verder geeft deze organisatie gericht informatie en advies.

Nr.	Steller	Pagina	Jaarrekening- onderdeel	Specifiek onderdeel	Vraag	Antwoord
125	Maarten Selten	26	tabel Tactische indicatoren	Tactische indicatoren	- Wat is het verschil tussen de indicatoren 2.03 en 2.04?	Bij tactische indicator 2.03 staat abusievelijk 'Ontwikkeling in aantal WW-rechten per jaar Zuidoost Brabant', dit moet zijn 'Ontwikkeling in aantal WW-rechten per jaar Helmond' Tekst aangepast in definitieve jaarrekening.
126	Maarten Selten	26	3,2,2	Wat hebben we er voor gedaan?	Horen de thema's "Gratis WiFi..." en "Ontwikkelen groene..." golf bij het programma Werk en inkomen? Zoja, op welke manier draag het bij aan dit programma?	De thema's 'Wifi' en 'Groene Golf' zijn destijds in programma 2 opgenomen om te voorkomen dat deze thema's in verschillende programma's zouden terugkomen. Het thema 'Wifi' is op on hold gezet en niet meer in de begroting opgenomen in verband met aanleg van glasvezel in de stad. De Groene Golf heeft betrekking op het gehele Sociaal Domein.
127	Maarten Selten	27	3e AL: Het volume uitkeringsgerechtigden te verminderen	De taakstelling is het volume met 1% per jaar te verminderen. In de uitleg staat dat dit is afgerond.	Is dit geen doorlopend proces of is 2017 het laatste jaar dat deze taakstelling er was?	Het volume uitkeringsgerechtigden te verminderen is een doorlopend proces en geldt ook voor 2018 en verder. Bedoeld wordt dat er in 2017 een grotere afname van uitkeringsgerechtigden gerealiseerd is dan 1%. En daarmee is het beoogde resultaat behaald. Ons rapporteringssysteem kent echter een beperkt aantal verplicht te vullen velden waarbij 'Afgerond, resultaat behaald' de werkelijkheid het dichtst benadert. Tekst aangepast in jaarrekening.
128	Maarten Selten	29	3e al Bijzondere bijstand	In de laatste zin wordt gesproken over nagekomen kosten	Wat voor kosten betreft het hier?	Reguliere bijzondere bijstandskosten. Aangepast in jaarrekeningtekst
129	Serge vd Brug	31	3,3,1 Tactische indicatoren	Bij de tactische indicatoren staat te te lezen dat maar liefst 56% van mantelzorgers problemen ervaart. Dat is een aanzienlijke toename tov 2013.	Zijn er redenen aan te wijzen dat dit percentage in 2017 zo gestegen is? en zijn er acties ondernomen om dit percentage naar beneden te krijgen?	De problemen die mantelzorgers ervaren, zijn divers en kunnen onder andere gerelateerd worden aan toenemende zorgzwaarte, de stijgende kosten van zorg en de verdergaande extramuralisering in de zorg. Via onder andere de 'probeerhuizen' trachten we technische oplossingen die bijdragen aan zelfredzaamheid makkelijker toegankelijker worden voor ouderen, hun mantelzorgers en zorgaanbieders (zie ook

Nr.	Steller	Pagina	Jaarrekening- onderdeel	Specifiek onderdeel	Vraag	Antwoord
						toelichting bij uitvoering dementiedeal). Daarnaast zijn in 2017 24 woningen voorzien van leefstijlmonitoring.
130	Serge vd Brug	34	een na laatste al Verwerken maatwerkvoorzieningen Wmo,	Op bladzijde 34 wordt aangegeven dat het de ambitie is om 95% van alle aanvragen huishoudelijke ondersteuning tijdig af te handelen, maar dat maar 60% tijdig besloten werd.	Wat is tijdig? Wat is de gemiddelde overschrijding in tijd van deze ambitie? Vooruitlopend op besluitvorming wordt toch al huishoudelijke ondersteuning ingezet. Bestaat de kans dat achteraf blijkt dat huishoudelijk ondersteuning toch ten onrechte is ingezet en dat hiermee gepaard gaande bedragen moeten worden teruggevorderd?	De gemiddelde doorlooptijd van de aanvragen huishoudelijke ondersteuning bedraagt in 2017, 62 dagen. Volgens de wettelijke termijn (56 dagen) betreft het hier een overschrijding van 6 kalenderdagen. Het proces van de aanvraag is door de uitspraak van de Centrale Raad van Beroep in 2017 verlengd. De gemeente neemt in eerste aanleg een beslissing over het al dan niet inzetten van huishoudelijke hulp. Anders dan voorheen, moet sinds 2017 het Ondersteuningsplan onderdeel van de beschikking zijn. Omdat het Ondersteuningsplan ondertekend moet zijn door de inwoner, de zorgaanbieder en de gemeente, is het verzenden van de beschikking vertraagd. Er is geen sprake van onterecht ingezette huishoudelijke hulp. In eerste aanleg wordt besloten of er inzet noodzakelijk is. De huishoudelijke ondersteuning kan dan worden ingezet. Gelijktijdig wordt het Ondersteuningsplan opgesteld en door partijen ondertekend. Tenslotte wordt de beschikking verzonden.

Nr.	Steller	Pagina	Jaarrekening-onderdeel	Specifiek onderdeel	Vraag	Antwoord
131	Serge vd Brug	34	laatste al	Van alle aanvragen (incl. verlengingen) Begeleiding wordt 90% tijdig afgehandeld.	Zou ook hier, net zoals bij de huishoudelijke ondersteuning, begeleiding alvast ingezet kunnen worden, voordat definitieve besluitvorming heeft plaatsgevonden?	De gemiddelde doorlooptijd betreft 44 kalenderdagen. Dit is binnen de wettelijke termijn van 56 dagen. Ook hier is van toepassing dat in eerste aanleg besloten wordt of er sprake is van inzet van de functie Begeleiding. Vervolgens wordt de inzet inhoud gegeven in een Ondersteuningsplan (OP) waarin doelen en resultaten van de Begeleiding zijn opgenomen. Doorgaans wordt het OP opgesteld door de zorgaanbieder (bij PGB wordt dit door de aanvrager opgesteld). Oorzaken van een langer durend traject zijn vooral gelegen in het vooronderzoek (is er sprake van begeleiding en zo ja in welke vorm); welke zorgaanbieder is passend voor de inhoudelijke begeleiding; wachten op de juiste aanpak van de begeleiding (OP).
132	Serge vd Brug	35	1e al	In 2017 is een nieuwe partij op de markt gekomen: Nei Skoen.	Door wie wordt de organisatie "Nei Skoen" gefinancierd	Nei Skoen ontvangt een gemeentelijke subsidie (zie Raadsinformatiebrief 66)
133	Serge vd Brug	35	3,3,3 tabel onderaan pag	De kolom bij 3.3.3. blijft naar mijn mening onlogisch.	Wanneer ik minder lasten heb t.o.v. begroting dan zou het verschil +/-558 (winst) moeten zijn en niet negatief. Bij eerdere jaarverslagen heb ik deze opmerking ook al geplaatst. Kan dit niet anders?	Opmerking is terecht. E.e.a. heeft te maken met de inrichting van tabellen binnen Lias (het pakket waarmee de diverse P&C-producten waaronder de jaarrekening samengesteld worden). Verbeteringsvoorstel kan voor jaarrekening 2018 worden gezien, voor 2017 is dit praktisch niet meer mogelijk.
134	Serge vd Brug	36	2e al	, echter op dit product is nog een bedrag van circa € 1,3 miljoen opgenomen dat betrekking heeft op niet voorziene nagekomen kosten vanuit 2016 (deze nagekomen kosten raken	Staan er geen termijnen voor dat zorginstellingen voor een bepaalde datum hun declaraties moeten hebben ingediend? Bijzonder lastig als dit een structurele handelswijze is omdat het erg lastig wordt een boekjaar te kunnen afsluiten en inzichtelijk te krijgen wat de kosten zijn	E.e.a. heeft niets te maken met het al dan niet tijdig factureren door zorginstellingen. In de meest recente versie van de jaarrekening is tekstueel e.e.a. nader toegelicht op de programma 3. Hierbij alvast de tekst: "...echter op dit product is nog een bedrag van circa € 1,3 miljoen opgenomen dat betrekking

Nr.	Steller	Pagina	Jaarrekening- onderdeel	Specifiek onderdeel	Vraag	Antwoord
				tevens de begeleidingskosten)	geweest en bij mogelijke ontsporing van de kosten bestuurlijk op bij te sturen. In hoeverre bestaat het gevaar dat we in het boekjaar 2018 nog kosten uit het jaar 2017 moeten gaan verrekenen?	heeft op niet voorziene kosten vanuit 2016. Deze kosten hebben nog betrekking op prestaties van zorgaanbieders die in 2016 geleverd zijn, maar die pas in 2017 in de financiële administratie terecht zijn gekomen. Ten tijde van de jaarafsluiting 2017 (derhalve na afloop van het verantwoordingsjaar) heeft een integrale screening van de subadministraties / tussenrekeningen plaatsgevonden en zijn deze kosten toen pas naar voren gekomen. Hierdoor kon deze aanpassing niet meer tijdig aan de gemeenteraad worden gemeld. Wel is de gemeenteraad via de rekenkamercommissie bij brief van 18 januari 2018 door het college geïnformeerd over de accountantsbevindingen uit de interimcontrole 2017, zoals gerapporteerd in de managementletter 2017. Hierin is ook nadrukkelijk stil gestaan bij en aandacht gevraagd voor de aansluitproblematiek m.b.t. de diverse tussenrekeningen / subadministraties. Dit heeft geresulteerd in de voorgenoemde integrale screening en correctie bij het jaarafsluitingsproces." T.b.v. de jaarafsluiting 2017 zijn de kosten van de zorgaanbieders opgenomen zoals gebaseerd op hun facturering alsmede hun productieverantwoordingen over 2017. Hierdoor zullen er naar verwachting in 2018 geen grote afrekenverschillen m.b.t. kosten 2017 meer optreden.

Nr.	Steller	Pagina	Jaarrekening-onderdeel	Specifiek onderdeel	Vraag	Antwoord
135	Maarten Selten	38	Tabel Tactische indicatoren		- Indicator 4.02; wat betekenden deze cijfers? - Indicator 4.05; hier staan absolute getallen, ik zou graag ook het percentage zien - Indicator 4.06; hier staan de percentages, ik zou graag ook de absolute cijfers zien - Indicator 4.07; hier staan de gecombineerde aantallen, ik zou graag ook de percentages zien - Voetnoot; 4.15 hier wordt gesproken over indicatoren 4.18 en 4.19. Deze staat echter niet in het overzicht...	De in de jaarrekening opgenomen indicatoren komen overeen met die in de vastgestelde begroting 2017. Indien de behoefte bestaat om indicatoren aan te scherpen / aan te passen, dan dienen deze meegenomen te worden in toekomstige begrotingen. Overigens wordt er in de begroting 2019 wel een schoningsslag doorgevoerd m.b.t. de diverse indicatoren (qua volume en betekenis).
136	Maarten Selten	40	Wat hebben we er voor gedaan?	4e al Meer jongeren op een gezond gewicht (JOGG) (Jong Helmond Lekker Gezond)	...; In de uitleg staat dat de cijfers over jeugd tot 12 jaar worden gepubliceerd in de eerste helft van 2018. Omdat het nu september is neem ik aan dat deze reeds verwerkt kunnen worden?	In 2017 had 11% van de jeugd tot en met 11 jaar overgewicht (incl. obesitas). Dus dat betekent dat 89% geen overgewicht heeft. Dat is een verbetering ten opzichte van het cijfer van 84% in 2014. We hebben de JOGG-aanpak voor nog een periode van 3 jaar verlengd. Deze cijfers zijn terug te vinden in de jeugdmonitor van de GGD Zuid-Oost Brabant, via www.Brabantscan.nl.
137	Maarten Selten	40		5e al Realisatie van voldoende betaalbare huurwoningen voor o.a. dakloze jongeren	Welke afspraken zijn er reeds gemaakt?	Met de woningcorporaties zijn prestatieafspraken gemaakt over de huisvesting van bijzondere doelgroepen. Elk jaar wordt hiervoor een taakstelling vastgesteld. Voorts wordt bij de ontwikkeling van bouwplannen rekening gehouden met de woonbehoefte van specifieke doelgroepen (een voorbeeld is de verbouw van het UWV gebouw aan het Stationsplein door Woonpartners).

Nr.	Steller	Pagina	Jaarrekening- onderdeel	Specifiek onderdeel	Vraag	Antwoord
138	Maarten Selten	40		laatste al. De zelf- en samenredzaamheid van onze inwoners maximaal ondersteunen met slimme tools	Er wordt aangegeven dat er voor de zomer een voorstel aan het college wordt gegeven. Dit is inmiddels verleden tijd, wat is de status?	Slimme Tools zijn onder andere Guido, zorgvoorelkaar en sharecare https://zorgsite.nl De zorgsite is tot 1 januari 2019 van toepassing. Door het zeer geringe gebruik wordt vanaf 2019 deze tool niet langer beschikbaar gesteld. Van Guido is duidelijk dat dit tool niet aansluit bij wat de informatiebehoefte is. Een vervolgonderzoek naar een passend alternatief is opgestart. Verwachting is dat medio 2019 hier een passend alternatief gepresenteerd kan worden. Tenslotte zijn tools via de Lev beschikbaar zoals bijvoorbeeld om vraag en aanbod voor vrijwilligers bij elkaar te brengen .
139	Maarten Selten	42		laatste al. Verminderen overlast door jongeren	In de tactische indicatoren is een duidelijke en significante stijging in het aantal meldingen te zien. In de uitleg wordt aangegeven dat de overlast onder controle is. Hoe wordt dit met elkaar gerijmd?	Vanuit politie en jongeren(opbouw)werkers wordt gestimuleerd om melding te doen bij de politie wanneer er overlast is. Als bewoners geen overlast melden, kan dat duiden op geen vertrouwen in het systeem. Bewoners die wel melden, doen dat in de verwachting dat het wordt opgepikt. Dat wordt gedaan! Veel meldingen kan duiden op specifieke overlastsituaties die hebben bestaan. Als een jeugdgroep overlast veroorzaakt wordt er gehandeld door partners JPT (dit zijn Jongerenwerk LEV, Jongerenopbouwwerk BJ, Novadic-Kentron en Politie). De ervaring is dat deze aanpak leidt tot beheersing van de situatie en vermindering van de overlast. Daarnaast is er een individuele aanpak. Meer meldingen wil niet automatisch zeggen dat de groepen niet onder controle zijn. Het wil wel zeggen dat bij bepaalde locaties consequenter wordt gemeld. In de cijfers van de afgelopen jaren is fluctuatie te zien. De cijfers 2017 lopen in de pas. Het aantal meldingen in 2016 was beduidend lager dan in voorgaande

Nr.	Steller	Pagina	Jaarrekening- onderdeel	Specifiek onderdeel	Vraag	Antwoord
						jaren en 2017.
140	Maarten Selten	43	Bovenaan de pagina staat een geel blok;		wat is dit?	Deze tabel zal in de definitieve versie van de jaarrekening pas toegevoegd worden. Helaas biedt Lias (het samenstelprogramma m.b.t. de jaarrekening) niet de mogelijkheid om opgemaakte tabellen in te voegen.
141	Maarten Selten	43		laatste al Beleidsresultaat verbonden partijen	Hier staat echter niets onder en op de volgende pagina gaan we verder met een ander onderdeel; mist hier iets?	Hier mist geen tekst. Lias is zodanig ingericht dat in ieder programma het kopje 'beleidsresultaat verbonden partijen' standaard terug komt. Echter, in de praktijk is niet bij alle programma's van bijdragen van verbonden partijen e/o ontwikkelingen in beleidsresultaten hiervan.
142	Maarten Selten	44	een na laatste al	Het nadelig resultaat in de jaarrekening is hierdoor aanvullend € 1 miljoen negatief. Dit wordt enerzijds veroorzaakt door latere aanvullende facturering alsmede de (te verwachte) definitieve eindafrekening 2017 door diverse zorgaanbieders.	Te verwachte" schetst het beeld dat er nog meer narekeningen kunnen komen. Is hier een schatting van te maken? Worden deze dan nog geboekt in 2017? o Is er een trend waarneembaar in de snelheid waarmee aanbieders hun rekeningen insturen, hetzij een dalende hetzij een stijgende?	In de meest recente versie van de jaarrekening is tekstueel e.e.a. nader toegelicht op de programma 4. Hierbij alvast de tekst: "...Uiteindelijk is het nadeel nog € 1 miljoen hoger uitgevallen. Dit heeft twee hoofd oorzaken. Enerzijds is sprake van hogere kosten op grond van afrekeningen / productieverantwoordingen die over 2017 na afloop van het jaar door de zorgaanbieders zijn ingediend. Anderzijds is nog een bedrag van circa € 500.000 opgenomen op dit programma dat betrekking heeft op niet voorziene kosten vanuit 2016 m.b.t. specialistische ondersteuning Jeugd. Ten tijde van de jaarafsluiting 2017 (derhalve na afloop van het verantwoordingsjaar) heeft een integrale screening van de subadministraties / tussenrekeningen plaatsgevonden en zijn deze kosten toen pas naar voren gekomen. Hierdoor kon deze aanpassing niet meer tijdig aan de gemeenteraad worden gemeld. Wel is de

Nr.	Steller	Pagina	Jaarrekening- onderdeel	Specifiek onderdeel	Vraag	Antwoord
						gemeenteraad via de rekenkamercommissie bij brief van 18 januari 2018 door het college geïnformeerd over de accountantsbevindingen uit de interimcontrole 2017, zoals gerapporteerd in de managementletter 2017. Hierin is ook nadrukkelijk stil gestaan bij en aandacht gevraagd voor de aansluitproblematiek m.b.t. de diverse tussenrekeningen / subadministraties. Dit heeft geresulteerd in de voorgenoemde integrale screening en correctie bij het jaarafsluitingsproces." T.b.v. de jaarafsluiting 2017 zijn kosten van zorgaanbieders opgenomen zoals gebaseerd op hun facturering alsmede hun prodverantw over 2017. Hierdoor zullen naar verwachting 2018 geen grote afrekenverschillen m.b.t. kosten 2017 meer optreden.
143	Maarten Selten	45	tabel	HP 410: Huisvesting onderwijs	Ik kan me herinneren dat we ooit hebben afgesproken om de budgetten voor huisvesting onderwijs door te decentraliseren, moeten we het overschot dan niet te allen tijde binnen deze pot houden (storten in reserves).	Samen met het onderwijs is een nieuw huisvestingsplan opgesteld om te komen tot een duurzaam en toekomstbestendig gebouwenbestand dat past bij het huidige en toekomstig aantal leerlingen en past bij de financiële kaders van zowel de gemeente als de schoolbesturen. Dit integraal huisvesting plan (IHP) geeft géén aanleiding om - verder dan OMO en De Zwengel/Zuiderbos - door te decentraliseren. Het voordeel op dit hoofdproduct wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door lagere kapitaallasten. Een voordeel op kapitaallasten is een eenmalig voordeel als gevolg nog niet gerealiseerde (geplande) investeringen. Dit eenmalige voordeel wordt niet gereserveerd/gestort in een reserve

Nr.	Steller	Pagina	Jaarrekening-onderdeel	Specifiek onderdeel	Vraag	Antwoord
144	Anja Spierings	47	Tabel Strategische indicatoren.	Het gemiddeld rapportcijfer over de beoordeling van het culturele klimaat stijgt iets terwijl de tevredenheid met het aantal, de kwaliteit en de variatie van het aanbod met 10 % van de geënuquêteerden daalt.	1. Is daar een verklaring voor? 2. Is er een relatie te leggen met de vernieuwde subsidie voorwaarden? 3. Op pagina 49 wordt aangegeven dat een groot deel van de aanvragen, die in beginsel geschikt waren voor subsidie, hierdoor minder of zelfs geen subsidie hebben gehad.	1. Nee. Wat we zien in andere (regionale en landelijke) onderzoeken is dat in het algemeen de waardering voor cultuur stijgt en dat cultuur als waarde in de samenleving wordt gezien. Tegelijkertijd ervaren mensen, als gevolg van de 'magere' jaren van de crisis, een verschraving van het aanbod. 2. Nee, daarvoor zijn deze cijfers en het onderzoek niet specifiek genoeg. 3. Klopt, we krijgen meer aanvragen dan dat we geld hebben, de schaarse middelen moeten daarom verdeeld worden. Het betekent dat sommige initiatieven weliswaar kwaliteit hebben, maar minder punten scoren dan andere, en daarom niet (of minder) voor subsidie in aanmerking komen vanwege een gebrek aan middelen.
145	Anja Spierings	48	3,5,2 2e al Nota Monumentenbeleid opleveren	Een aantal zaken uit bijvoorbeeld de nota Monumentenbeleid of Erfgoedvisie 2015 zijn uitgesteld om deze aan te laten sluiten bij de invoering van de nieuwe omgevingswet. De invoering is al een aantal keer vooruit geschoven.	Heeft dit uitstel gevolgen, financieel of anderszins als straks de omgevingswet er eindelijk komt?	Nee, dit heeft geen financiële gevolgen. Ons beleid blijft gehandhaafd tot dat moment. Eigenaren kunnen nog steeds dezelfde subsidies krijgen. Het is vooral een kwestie van straks in één keer het beleid goed aanpassen, in plaats van nu actualiseren en kort daarna op basis van o.a. de Omgevingswet opnieuw aanpassen.
146	Anja Spierings	50	2e al Audit Archief zorg/beheer gemeente Helmond.	Eind 2017 is het RHCE gestart met de tweejaarlijkse audit. De rapportage zou 1e kwartaal 2018 plaatsvinden aan het college.	Is hieraan voldaan. (erg actueel nu vorige week over deze kaders is gesproken in de commissie.)	Tekst in jaarrekening is als volgt aangepast: Over de uitkomst is de raad in juni 2018 middels raadsinformatiebrief 55 geïnformeerd.

Nr.	Steller	Pagina	Jaarrekening-onderdeel	Specifiek onderdeel	Vraag	Antwoord
147	Lisette Branten	54	3,6,2 Beleidsvoorbereiding		In het onderdeel Beleidsvoorbereiding (3.6.2.) wordt in de tegenwoordige tijd over het verleden geschreven. Dat leest verwarrend. Bijvoorbeeld de zinsnede “uw raad wordt in januari 2018 opiniërend meegenomen in de koerswijziging”. Bij andere onderwerpen bijvoorbeeld de Groene Peelvallei lijkt de huidige stand van zaken (anno september 2018?) te worden weergegeven. Suggestie om: - duidelijker aan te geven dat men citaten uit eerdere stukken weergeeft; - duidelijker aan te geven op welke data de weergegeven stand van zaken betrekking hebben.	Bij het opmaken van de jaarrekening geldt dat er zoveel mogelijk input vanuit de inhoudelijke afdelingen zelf plaats vindt. De afdelingen leggen op deze manier verantwoording af aan de bestuurders. Gezien het bijzondere verloop van deze jaarrekening heeft een eindredactieslag nog niet plaats gevonden op de teksten. Waar mogelijk is in de huidige versie zoveel mogelijk al aan teksten geschaafd. Daarnaast geldt dat in de jaarrekening voornamelijk teruggeblikt wordt op het voorgaande begrotingsjaar, maar dat er (en nu vooral gezien het verlengde samensteltraject van de jaarrekening) ook al vooruitgeblikt wordt. In dit geval zijn dingen echter ook alweer gerealiseerd.
148	Anja Spierings	58	tactische indicatoren 7.05		Bij de tactische indicatoren 7.05 is er sprake van een nieuwe meting door KING. Moet deze score dan niet vermeld worden bij 2017 zodat je in 2018 kunt vergelijken? Of is deze score nog niet bekend?	Er zijn geen scores m.b.t. het jaar 2017 bekend. KING was de benchmark voor Nederland als het gaat om ondernemersklimaat. Per 1 januari 2018 is KING overgegaan in VNG-realisatie. De ondernemerspeiling die VNG uitvoert, is niet meer de standaard (benchmark) en nemen we niet meer op in begroting en jaarrekening.
149	Anja Spierings	59	3,7,2 Uitvoering herstructurering Induma West	Omdat er nog geen feitelijke herverkaveling heeft plaatsgevonden is ook niet gestart met het herinrichten van de openbare ruimte.	Zijn er reacties uit het plangebied van eigenaren c.q. gebruikers die niets met deze herverkaveling te maken hebben over deze vertraging. Het leek bij de start een heel voortvarend project te worden.	Iedere ondernemer in Induma-West is betrokken in het proces van stedelijke herverkaveling, ook wanneer het vastgoed (van een aantal eigenaren en gebruikers) niet direct in de herverkaveling is meegenomen. Nu het project de afrondende fase ingaat, zijn de gesprekken met alle eigenaren en ondernemers geïntensiveerd.

Nr.	Steller	Pagina	Jaarrekening-onderdeel	Specifiek onderdeel	Vraag	Antwoord
150	Anja Spierings	60	laatste al (2016) Doorontwikkelen innovatiecentrum plantaardige reststromen FTPB	Doordat de subsidie van OPZUID niet is goedgekeurd zijn er financiën gezocht bij bedrijfsleven, Het project is in 2017 geheel door het bedrijfsleven overgenomen.	Dit is een prima ontwikkeling maar heeft deze stap financiële consequenties voor ons als gemeente?	Het project is inderdaad overgenomen door het bedrijfsleven; er zijn als gevolg van die stap geen financiële consequenties voor de gemeente Helmond.
151	Anja Spierings	61	een na laatste al Werkplaats economische strategie.	Projectvoorstel Metropoolregio Eindhoven Verbonden. Op basis van Breedband Regio Eindhoven werken aan regionale "nutsvoorziening" die voorziet in het verbinden van bestaande glasvezelnetwerken in de regio.	Zit Helmond hier ook bij? Zo ja met welk netwerk? Wat zijn de (mogelijke) kosten???	Helmond zit hier bij. Bij de op te richten Glasvezel Helmond BV (initiatief gemeente) is randvoorwaardelijk opgenomen dat aansluiting op BrabantRing zal plaatsvinden (op basis van initiatief Metropoolregio Eindhoven waarin Helmond eveneens pilotgemeente is geweest). We zijn nu op het punt gekomen om de verdere uitwerking te doen. Ook hierin zal Helmond als pilot dienen.
152	Anja Spierings	65	3,8,2 2e al	Actualisatie bestemmingsplan Hoogeind/Engelsere Oos	Actualisatie bestemmingsplan Hoogeind/Engelsere Oost was stilgezet en zou in najaar 2017 worden opgestart en in 2018 worden vastgesteld. Is dit reeds gebeurd? Zo nee, gaat het dan nog wel dit jaar gebeuren??	Eind september verwachten we het eerste concept van het bestemmingsplan. Daarna is het de vraag hoe ver we willen gaan met de veranderingen, het is een uitgebreide en complexe actualisatie. Afronding wordt daarom in 2019 verwacht. In tekst jaarrekening is "Stil gezet" weggehaald.
153	Anja Spierings	65	Bestemmingsplan Automotive Campus.	Men streeft erna om de ter inzage legging van ontwerp BP en EP in maart 2018 te kunnen realiseren.	Is dit gelukt??	De terinzagelegging van het bestemmingsplan volgt in het najaar van 2018. de tekst in de jaarrekening is hiervoor aangepast

Nr.	Steller	Pagina	Jaarrekening-onderdeel	Specifiek onderdeel	Vraag	Antwoord
154	Anja Spierings	65	een na laatste al (2016) Duurzaamheid	a. Vervolg uitrol "Helmond bespaart energie" over meerdere wijken b. Start aantal pilotprojecten "nul op de meter" zowel door de corporaties als particulieren.	Hoeveel lokale en regionale subsidies ontvangt het Energiehuis? (Bedragen en aantallen) N.a.v. de overname van de productie van Wicom in Brandevoort is met hen overeengekomen dat zij tot t/m 2022. 2 miljoen gaan besteden aan extra verduurzaming van hun woningvoorraad in Helmond. Over hoeveel woningen hebben we het dan??	Het Energiehuis ontvangt subsidie vanuit de gemeente: € 50.000 in 2017 en 2018 uit het Duurzaamheidsfonds. In 2018 is nog eenmalig € 14.000 extra beschikbaar gesteld uit het duurzaamheidsfonds. In het coalitieakkoord (pagina 39) is € 75.000 per jaar opgenomen voor 2019-2022. Daarnaast ontvangt het fonds middelen van de VNG ten behoeve van communicatie in de regio. Wicom heeft € 2 miljoen voor duurzaamheid opzij gezet. Deze middelen zullen onder andere worden ingezet voor Helmond-West en de Annawijk, maar er zijn nog geen afspraken gemaakt over concrete aantallen woningen.
155	Anja Spierings	68	Laatste al Overige gemeentelijke gebouwen, € 700.000 nadeel	 en de verkoop van een aantal appartementen in Waterburcht Doevedode (Dortmunderkade 4, 5, 9 en 10). De verkoopopbrengst van eerder genoemde appartementen is gebruikt om de boekwaarde van deze appartementen af te boeken (extra afschrijvingslasten).	Zijn de verkochte appartementen in Waterburcht Doevedode tegen marktconforme bedragen verkocht? Was de boekwaarde hoger als de werkelijke opbrengst?	De vier appartementen in Waterburcht Doevedode (Dortmunderkade 4, 5, 9 en 10) zijn tegen marktconforme bedragen verkocht voor in totaal € 893.000. Op grond van de opbrengst van € 893.000 en de boekwaarde eind 2017 in totaal € 828.000 is een boekwinst gerealiseerd van € 65.000.
156	Lisette Branten	71	5e al Start bouw Stadsdeel Noord appartementen en fase 1	De grondgebonden woningen zijn in de verkoop. Bij voldoende verkochte woningen zal worden gestart met de bouw. De realisatie van de appartementen is gepland voor de eerste helft van 2018.	Advies tekst programma aanpassen als men het heeft over plannen of voornemen voor 2018 naar de huidige stand van zaken.	de tekst in de jaarrekening is aangepast: in plaats van "is gepland voor de eerste helft van 2018" staat er nu: "is gepland voor 2018".

Nr.	Steller	Pagina	Jaarrekening-onderdeel	Specifiek onderdeel	Vraag	Antwoord
157	Lisette Branten	72	5e alGoorloopzone, realisatie en oplevering Goorlooppark Midden	De aanleg van het Goorlooppark Midden is in mei 2017 opnieuw gestart. Naar verwachting is het park medio 2018 gereed. De meerkosten voor de gemeente als gevolg van de vertraging zijn doorberekend aan Adriaans Moeskops bv, die de sanering voor de gemeente heeft uitgevoerd.	De meerkosten sanering zijn doorberekend aan Adriaans Moeskops B.V. Zijn deze kosten ook door deze vennootschap betaald?	Met Adriaans Moeskops is op 25 januari 2018 een overeenkomst getekend, waarbij zij erkennen aansprakelijk te zijn voor de vertraging in de oplevering van het Goorlooppark tot een schadebedrag van € 171.500. Dit bedrag is door hen op voorhands in mindering gebracht op hun 6e termijn met factuur van 25 juli 2017. Hiermee is na betaling van de lagere factuur de schadeclaim ook financieel is afgewikkeld. de tekst in de jaarrekening is als volgt aangepast: "De meerkosten voor de gemeente als gevolg van de vertraging zijn erkend door en financieel verrekend met Adriaans Moeskops bv, die de sanering voor de gemeente heeft uitgevoerd. "
158	Lisette Branten	73	laatst al Centrum (HP 310), € 452.000 voordeel	Het toegekende budget voor centrumontwikkeling van € 300.000 is in 2017 voor een belangrijk deel (€ 288.000) nog niet besteed omdat de diverse projecten op het gebied van leegstandsbestrijding, acquisitie van nieuwe winkels, vergroening en het verbeteren van verbindingen in het centrum meer voorbereidingstijd vroegen dan was voorzien.	Waarom vergt het plan voor centrumontwikkeling o.a. leegstandsbestrijding, meer voorbereidingstijd dan voorzien? Is dit de enige oorzaak waardoor het budget van € 300.000 voor een bedrag van € 288.000 nog niet is besteed?	Dit is inderdaad de enige reden, voorbereiding die langer duurde dan voorzien betrof onder andere inrichten van interne organisatie, definiëren van concrete projecten en selecteren van leveranciers/partners. In 2018 wordt het budget overigens wel zo goed als opgemaakt.

Nr.	Steller	Pagina	Jaarrekening- onderdeel	Specifiek onderdeel	Vraag	Antwoord
159	Lisette Branten	73	1e al Stadsvernieuwing algemeen (HP 815), € 2.460.000 nadeel (incl. mutaties reserve)	Het nadelig resultaat ten opzichte van de begroting is met name veroorzaakt door een incidentele afboeking van € 2.835.000. Dit betreft de afboeking van de restant boekwaarde van de investeringen stedelijke vernieuwing over de jaarschijven 1989 tot en met 1994, waarvan de economische levensduur inmiddels bleek te zijn verstreken.	De incidentele afboeking van € 2.835.000 door het verstrijken van de economische levensduur heeft enkel een boekhoudkundige redenen en heeft te maken met de opschoning zoals toegelicht in de vergadering van 23 augustus jl? Mede ook gezien de toelichting op pagina 247.	Dit klopt. E.e.a. is idd nader toegelicht in hoofdstuk 6.
160	Maarten Selten	87	P12	Tactische indicatoren	Voetnoot 12.02; is deze streefwaarde aangescherpt in 2017?	Ja, de streefwaardes zijn in 2017 aangepast. - Kilo's huishoudelijk restafval per inwoner: 192 kg/jaar -> 100 kg/jaar - % afval dat gescheiden wordt ingezameld: 60% in 2015 -> 75% in 2020
161	Maarten Selten	93	13.1.5	Bij de tactische indicatoren 13.1 5 Externe inhuur spreekt u over 151 (kosten per inwoner*1000)	Kunt u toelichten wat u precies bedoelt? Graag verduidelijking.	zie antwoord bij vraag 13

Nr.	Steller	Pagina	Jaarrekening- onderdeel	Specifiek onderdeel	Vraag	Antwoord
162	Maarten Selten	98	baten	Baten; u heeft een verschil van 1.678K t.o.v. de begroting	Graag een uitgebreide toelichting op dit grote verschil ruim 100%. Hoe kan dit?	Voorafgaande opmerking: in de jaarrekening is netto toegelicht. D.w.z. kosten en (daarmee samenhangende) opbrengsten resp. reservemutaties worden in hun onderlinge samenhang geanalyseerd. Dit betreft met name voordelen op de volgende hoofdproducten: HP 003 College van B&W: niet (volledig) geraamde voordelen a.g.v. waardeoverdracht pensioen van huidig wethouder (145k), vrijval voorziening wethouderspensioenen ivm overlijden voormalig wethouder (270k), vrijval voorziening wethouderspensioenen ivm hogere te hanteren rekenrente (320k). Tekstueel heeft n.a.v. deze vraag een aanscherping plaatsgevonden op de analyse in de programmaverantwoording (13). HP 070 Stadswinkel: voornamelijk hoger dan geraamde baten m.n. op gebied van verstrekking van reisdocumenten (350k) HP 910 organisatie algemeen / HP 935 centrum- en regiofunctie: hoger dan geraamde detacheringsofbrengsten resp. doorbelasting van kosten m.b.t. beheer/onderhoud vastgoed aan externe partijen (circa 375k)
163	Maarten Selten	98	lasten	Lasten; u heeft een verschil van 2030K t.o.v. de begroting	Graag een uitgebreide toelichting van de ruim 2 mln. euro. (Deze wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door HP910)?	Voorafgaande opmerking: in de jaarrekening is netto toegelicht. D.w.z. kosten en (daarmee samenhangende) opbrengsten resp. reservemutaties worden in hun onderlinge samenhang geanalyseerd. In de analyse op programma 13 wordt reeds uitgebreid ingegaan op de belangrijkste nadelen: de deels nog niet ingevulde bezuinigingstaakstelling m.b.t. de organisatie en de afwikkelingsverschillen voorgaande jaren zijn de belangrijkste oorzaken (tezamen 2,7 miljoen

Nr.	Steller	Pagina	Jaarrekening-onderdeel	Specifiek onderdeel	Vraag	Antwoord
						nadelig)
164	Lisette Branten	102	4.3	Op pagina 102 wordt uiteengezet dat het overleg met de fiscus over het vpb-jaar 2016 (tevens van invloed op 2017) nog niet is afgerond	Wat zijn de belangrijkste punten van overleg met de fiscus en wat is het standpunt in deze van de belastingdienst en de Gemeente Helmond?	Er is inmiddels overeenstemming bereikt over de uitgangspunten en wij zullen de aangifte 2016 voor 1 november gaan indienen
165	Serge vd Brug	100	algemene rijksuitkeringen gemeentefonds	Op bladzijde 100 staat dat het daadwerkelijke saldo gemeentefonds € 215.000,-- bedraagt. En dan volgt een berekening maar de uitkomst van deze berekening is € 246.000,--.	Is het toch € 246.000,--? De meer-ontvangsten gemeentefonds heeft als oorzaak dat de jaarschijf 2015 nu definitief is. Wat is de verwachting m.b.t. jaarschijf 2016?	tekst aangepast
166	Serge vd Brug	100	algemene rijksuitkeringen gemeentefonds	€306.000,-- is nog niet ingezet	Was dit bestemd voor de bed/bad en broodregeling?	Het bedrag bestaat uit diverse toevoegingen/onttrekkingen aan het gemeentefonds zoals bijv. middelen voor vrouwenopvang, e- overheid en provinciale taken vergunningverlening. De middelen voor de bed/bad en broodregeling maken geen deel hiervan uit; deze zijn afzonderlijk toegevoegd aan de algemene uitkering.
167	Serge vd Brug	101	970	Op bladzijde 101 staat dat het resultaat algemene uitkeringen gemeentefonds € 1.237.000,-- bedraagt. In de kolom overzicht per hoofdproduct staat echter een heel ander bedrag. Waar kan ik het bedrag van € 1.237.000,-- terugvinden in de kolom.	Waar kan ik het bedrag van € 1.237.000,-- terugvinden in de kolom.	De 1,237 miljoen betreft het saldo op HP 970 ad 4.545k minus het saldo op de mutaties reserves tav HP 970 ad +/- 3.308k. In de nieuwe versie van de jaarrekening worden de mutaties op de reserves expliciet per hoofdproduct gepresenteerd en niet meer in een totaal per programma.

Nr.	Steller	Pagina	Jaarrekening- onderdeel	Specifiek onderdeel	Vraag	Antwoord
168	Serge vd Brug	107	1e alinea	Toeristenbelasting In 2017 heeft de gemeente Helmond de toeristenbelasting ingevoerd en zijn voor de eerste maal de aanslagen verstuurd. Deze belasting voor accommodaties die tegen betaling verblijfsmogelijkheden aanbieden aan personen van buiten de gemeente. Er is een tarief van € 1,50 per persoon per nacht vastgesteld. Verder gelden er vrijstellingen voor onder andere arbeidsmigranten, verblijf in zorginstellingen en scouting. De opbrengsten worden gebruikt voor verdere versterking van de toeristische en recreatieve aantrekkingskracht van Helmond. De opbrengsten over het eerste half jaar en de eerste aangiftes over het tweede half jaar duiden erop, dat de realisatie nagenoeg overeen komt met de inschatting.	Begrijp ik het goed dat inwoners van onze stad geen toeristenbelasting verschuldigd zijn als ze bijvoorbeeld zouden overnachten in hotel Westende. Houden hoteliers hier rekening mee met de afdrachten? Op welke manier gaat deze afdracht en hoe wordt dit gecontroleerd? Begrijp ik het goed dat de hondenbelasting een stijgend tarief kent? 1 hond € 60,-- twee honden € 60,-- + €120,-- = € 180,--. En voor 3 honden zou het € 300,-- zijn. Welke logica schuilt hier achter?	Inwoners van Helmond zijn inderdaad uitgesloten van de toeristenbelasting op grond van de tekst van artikel 224 van de Gemeentewet. Alle belastingplichtige ondernemers zijn bezocht en hebben uitleg gekregen hierover en doen ook gesplitst aangifte (aantal overnachtingen / aantal belaste overnachtingen). Steekproefsgewijs wordt controle uitgevoerd. Tav. de Hondenbelasting kent Helmond inderdaad een progressief tarief, waarbij voor de eerste hond de helft van het tarief van volgende honden wordt gerekend. Redenering is, dat in stedelijk gebied overmatig hondenbezit tot overlast kan leiden. Deze tariefsopbouw ontmoedigt dat enigszins, maar zorgt ook voor inkomsten voor de bestrijding van hondenoverlast.

Nr.	Steller	Pagina	Jaarrekening-onderdeel	Specifiek onderdeel	Vraag	Antwoord
169	Toon Dingen	104	onderaan pagina, laatste tabel	Hier wordt onderaan de pagina bij de tabel "Belastingen die tot woonlasten voor eigenaren/gebruikers leiden", uitgegaan van een daling van de gemiddelde waarde van een woning van € 198.404 (2016) naar € 197.000 in 2017.	Het verschil is minimaal, maar is de werkelijke gemiddelde waarde in 2017 niet juist gestegen?	De werkelijke waardestijging van de woningen in de gemeente Helmond zet inderdaad vanaf 2017 in. Omdat de WOZ echter altijd uitgaat van de waardepeildatum van een jaar voor aanvang van het belastingjaar (voor 2017 dus waarde per 1/1/2016) was er nog sprake van een daling tov. het voorgaande jaar (waardepeildatum 1/1/2015). De waarde voor het belastingjaar 2018 (wpd 1/1/2017) is al 2,5% hoger; voor komend jaar zal dat percentage nog verder stijgen.
170	Toon Dingen	106	tabel kostendekkendheid riooldekking	Op deze pagina bedragen de totale kosten van de riolering volgens de opgenomen tabel € 9.828.000.	In de tabel bij HP 760 op pagina 90 bedragen de totale kosten over 2017 € 8.286.000. Graag nadere uitleg.	Dit klopt. HP 760 bevat enkel de directe lasten en baten i.v.m. riolering. In de tabel in de paragraaf lokale heffingen zijn ook nog de toe te rekenen kosten vanuit andere producten opgenomen.
171	Toon Dingen	107	3e alinea ondernemersfonds	De Stichting Ondernemersfonds krijgt jaarlijks een subsidie uit de extra inkomsten OZB niet woningen.	Hoe wordt gemonitord of de gelden door de stichting op basis van trekkingsrechten over alle partijen juist wordt verdeeld? Wat is het jaarlijkse bedrag dat gesubsidieerd wordt?	De Stichting Ondernemersfonds moet middels een jaarverslag, voorzien van een accountantsverklaring verantwoording afleggen over de rechtmatigheid van de activiteiten die ze afgelopen jaar heeft ontplooid. Jaarlijks gaat het om een bedrag van ruim EUR 600.000.
172	Toon Dingen	120	algemene risico's	Bij Algemene risico's wordt o.a. aangegeven dat vernieuwing van de BBV een risico is.	Wijziging van de BBV heeft toch geen uitstroom van middelen tot gevolg? En is dus als zodanig geen risico voor de gemeente. Graag dit risico nader toelichten.	Tekstueel aangepast.
173	Toon Dingen	122	financiële kengetallen	Bij de financiële kengetallen staat vermeld dat het percentage grondbedrijf in 2016 45% is en nu 49%. In de jaarrekening 2016 staat echter een percentage van 46,8, afgerond 47%. De stijging in 2017 is dan veel minder groot.	Welk percentage is nu juist?	Het percentage uit de vastgestelde jaarrekening 2016. De tabel met kengetallen is in de laatste versie van de jaarrekening 2017 aangepast.

Nr.	Steller	Pagina	Jaarrekening-onderdeel	Specifiek onderdeel	Vraag	Antwoord
174	Toon Dingen	127	groen	Bij Groen staat aangegeven dat de gegevensbestanden ten tijde van de jaarrekening nog onderhevig zijn aan mutaties. Deze zin stond er echter vorig jaar ook al in.	Wat is nu de status en wanneer kan er inzicht gegeven worden?	In het kader van de BGT (Basisregistratie Grootchalige Topografie) heeft er een grootschalige omzetting moeten plaatsvinden van de beheergegevens. Hierbij was het noodzakelijk om over te stappen naar een nieuw beheersysteem. Deze omzetting was arbeidsintensief en diverse mutaties en correcties moeten doorgevoerd worden om betrouwbare areaalinformatie op te kunnen leveren. Dit duurt langer dan verwacht.
175	Toon Dingen	193 e.v.	bedrijfsvoering	Bij de veranderingen die de organisatie voorstaat is, zoals is vermeld in deze paragraaf, van belang dat het personeel ander verdrag vertoont en een andere houding heeft. Er zal scherp geanticipeerd worden op de vaak grillige dynamiek in onze lokale samenleving en dat vraagt om "voeling met deze samenleving", een flexibele instelling en improvisatie kracht.	Hoe gaat dit bewerkstelligd worden? Is er op dit moment al duidelijk sprake van vooruitgang op dit gebied?	In het kader van de cultuurontwikkeling zijn reeds en worden nog stappen gezet. De eerste cultuuranalyses (waarbij er per afdeling in team- en individueel verband gesproken en bijgestuurd wordt over gewenst gedrag in relatie tot onze kernnormen) zijn reeds afgerond, naar aanleiding hiervan hebben de afdelingen een plan van aanpak opgesteld en zijn hier mee aan de slag. Daarnaast draait de Helmond Academie inmiddels volop. Ook hier geldt echter dat een proces om te komen tot de gewenste attitude en gedrag continue aandacht vraagt en een cultuurverandering een proces is dat meerdere jaren vergt. In het kader van deze beweging ondernemen we onder meer de volgende acties: voortzetting van verschillende cultuurtrajecten, de verdere uitrol van 'Helmond (b)en ik' (het handen en voeten geven aan onze kernnormen aan de hand van verhalen, vlogs, artikelen en opdrachten), verdere ontwikkeling en versteviging van ons management middels een management development programma, focus op het thema 'Opgavegericht werken' (zodat de te bereiken doelen vanuit de

Nr.	Steller	Pagina	Jaarrekening-onderdeel	Specifiek onderdeel	Vraag	Antwoord
						geformuleerde bestuursopdrachten inzichtelijker worden en het resultaat beter meetbaar) en verbreden en verbeteren van het aanbod van de Helmond Academie voor de persoonlijke ontwikkeling van onze medewerkers. Voor verdere informatie over de organisatie ontwikkeling verwijzen we u naar de raadspecial van 02-10-2018.
176	Toon Dingen	196	duurzame inzetbaarheid	vorig jaar waren er 48 mensen die er aan deelnamen of gingen deelnemen. Dit jaar zijn dat er 53.	Wat is het streef aantal dat mee gaat doen?	Er is voor het generatiepact geen streefaantal benoemd. De looptijd van het generatiepact is 1-10-2016 tot 1-1-2019. Er behoorden 145 personen tot de doelgroep waarvan 64 medewerkers zich hebben aangemeld voor deelname. Hiervan zijn 11 medewerkers inmiddels uit dienst. Momenteel evalueren we samen met de medezeggenschap de regeling en wordt gezien of voortzetting van het pact een optie is, eventueel in aangepaste vorm. Indien er geen voortzetting zou plaatsvinden, zullen naar verwachting nog een 25-tal medewerkers zich alsnog aanmelden voor deelname.
177	Toon Dingen	196	duurzame inzetbaarheid	De regeling geeft de organisatie de kans om nieuwe, jonge medewerkers aan te trekken.	Hoeveel nieuwe, jonge mensen zijn nu in verband met dit traject aangetrokken?	Dit antwoord kan niet op deze specifieke manier gegeven worden. Het is niet zo dat de ruimte altijd '1 op 1' wordt ingevuld. Bij de al dan niet invulling van vrijgevallende formatie door het generatiepact wordt in zijn totaliteit (integraal) gezien of er over wordt gegaan tot werving van nieuwe medewerkers voor die specifieke afdeling. In algemene zin geldt dat in 2017 91 mensen zijn gestart. 45 daarvan zit in de leeftijdscategorie onder de 40. De gemiddelde leeftijd van de gehele groep instromers is 39,9 jaar. Hiermee is onze organisatie aanzienlijk 'verjongd' en is er een

Nr.	Steller	Pagina	Jaarrekening- onderdeel	Specifiek onderdeel	Vraag	Antwoord
						daling van de gemiddelde leeftijd ingezet.
178	Toon Dingen	196	duurzame inzetbaarheid	Vorig jaar werd bij de beantwoording van een vraag over dit onderwerp aangegeven dat niet alle vrijvallende formatie zal worden herbezet. Met andere woorden het is ook een bezuinigingsmaatregel. Maar als iemand maar voor 50% gaat werken, 70% van zijn salaris en 100% opbouw van het pensioen krijgt dan is het geen bezuiniging, maar kost het extra.	Wat zijn nu de totale kosten van deze regeling?	Wij delen uw suggestie, dat het niet herbezetten van vrijvallende formatie als gevolg van het generatiepact een bezuinigingsmaatregel is, niet. In onze optiek dienen de kosten en baten van de regeling in samenhang bekeken te worden. De kosten van de regeling zijn een gevolg van het feit dat deelnemers meer salaris ontvangen dan waarvoor zij arbeid verrichten. Baten van de regeling zijn bijvoorbeeld dat mensen langer duurzaam inzetbaar zijn, ziekteverzuim wordt voorkomen en zij een goede productiviteit behalen. In het kader van de evaluatie zullen de kosten en baten nader worden beschouwd.
179	Toon Dingen	196	personele formatie en inleenkrachten	de gegevens hierover zijn nog niet opgenomen	De Rekenkamercommissie wil graag inzicht hebben in de totale kosten van de inleenkrachten per functie en afdeling. In dit overzicht dient wel onderscheid gemaakt te worden in pay-rollers en overige inleenkrachten. Graag dan ook een vergelijking met de kosten van het vaste personeel.	In het kader van de privacywetgeving mogen wij geen antwoord geven op de vraag wat de kosten per inleenkracht per functie zijn, aangezien deze kosten (tarieven) dan herleidbaar zijn naar personen die bij ons ad interim werken. Wat wij wel kunnen melden is dat het percentage inhuur over het eerste half jaar van 2018 18,73% bedroeg. De gemiddelde kosten van een inhuurkracht bedragen € 69,56 per uur. Tot een vergelijk met de kosten van vast personeel komen is niet mogelijk, omdat het niet mogelijk is een 'gemiddelde schaal' te hangen aan het inhuurbestand, omdat niet elke inhuurkracht conform belastingwetgeving ingepast wordt in een schaal.

Nr.	Steller	Pagina	Jaarrekening- onderdeel	Specifiek onderdeel	Vraag	Antwoord
180	Toon Dingen	196	tabel instroom- uitstroom	niet duidelijk is waarom op de laatste regel "Resultaat" het aantal fte-ers hoger is dan het aantal mensen dat in en uitgestroomd is	Graag toelichting. Graag ook een overzicht van de leeftijdsopbouw van het personeelsbestand per einde boekjaar over 2017 en 2016.	Zie nieuwe stuk tekst en tabel in de jaarrekening. Dit is te verklaren omdat er meer mensen zijn ingestroomd dan uitgestroomd doordat in 2017 voor het eerst sinds lange tijd grootschalig vacatures vast werden ingevuld. Daarnaast zijn er in 2017 relatief veel parttimers uitgestroomd (o.a. ook een oproep Babs met een 0-uren contract) en fulltimers zijn ingestroomd. Bij de uitstroom is het gemiddelde aan fte 0,83. Bij de instroom is dit 0,95.
181	Toon Dingen	198	laatste alinea	Er is een Privacy Officer aangesteld	Deze heeft uiteraard gerapporteerd over zijn bevindingen in 2017. Klopt dat? Wat is zijn overall conclusie?	Er is een Functionaris Gegevensbescherming aangesteld. Sinds de Europese privacy verordening (AVG; Algemene Verordening Gegevensbescherming) in mei 2016 is aangenomen, zijn gemeenten verplicht om vanaf 25 mei 2018 een Functionaris Gegevensbescherming (FG) aan te stellen. De Functionaris voor de Gegevensbescherming (FG) houdt toezicht op de wijze waarop de organisatie invulling geeft aan maatregelen om aan de privacywetgeving te voldoen. o De FG heeft Raadsinformatiebrief 38 gedateerd 26 april 2018 over de stand van zaken van de AVG opgesteld. o In oktober zal de stand van zaken worden gerapporteerd in het jaarverslag. o Verder voert Concerncontrol in 2018 een audit uit op privacy. Deze staat opgenomen in de auditkalender 2018 en zal naar verwachting in het vierde kwartaal 2018 worden uitgevoerd.
182	Toon Dingen	200		Als gevolg van de digitalisering kan de gemeente de ontvangen facturen veel sneller betalen.	Wat is nu de gemiddelde betalingstermijn en wat wordt deze straks.	De gemiddelde termijn van facturen waar niets mee is op dit moment 11,13 dagen. De facturen waar we discussie over hebben hebben nu een gemiddelde termijn van 55,52 dagen

Nr.	Steller	Pagina	Jaarrekening-onderdeel	Specifiek onderdeel	Vraag	Antwoord
183	Toon Dingen	200	Basisregistratie op orde	Vorig jaar werd aangegeven dat het "Plan van aanpak" in uitvoering was en doorloopt in 2017. Dat wekt in ieder geval de verwachting dat het project in 2017 gereed zou zijn. Nu staat er dat er een deel van het "Plan van aanpak" in 2017 is opgepakt en voor een deel nog moet worden uitgevoerd.	. M.a.w. wat vorig jaar verwacht werd is niet uitgekomen of klopt deze interpretatie niet? Graag nader toelichten. Is de basisregistratie nu wel op orde?	Het oorspronkelijke plan van aanpak had een looptijd van 2 jaar tot medio 2019. Door de perikelen van de jaarrekening 2017 en de herstelwerkzaamheden die hieruit vloeien zullen een aantal acties verder naar achteren worden gezet.
184	Toon Dingen	202	punt 4	Onder punt 4 wordt aangegeven dat er een afzonderlijk jaarverslag komt inzake datalekken etc.	Is dit verslag er al. Zo ja dan graag ter inzage. Zo nee wanneer verschijnt dat dan.	Het afzonderlijke jaarverslag rondom privacy zal naar verwachting in oktober / november gereed zijn.
185	Toon Dingen	202, 203	voorlaatste alinea 202	Aangegeven wordt dat er onder andere n.a.v. de Managementletter 2017 een informatiebeveiligingsplan is opgesteld.	Hoe zit het op dit moment met de implementatie? Als Deloitte nu weer een interim controle zou uitvoeren zouden zij dan nog de dezelfde bevindingen hebben? Graag dit gemotiveerd toelichten.	1. Er is een informatiebeveiligingsplan. De implementatie wordt uitgevoerd. 2. Als Deloitte nu een interim controle doet, dan treffen ze verbeteringen aan. Ze zullen ook constateren dat niet alles gereed is. Hiervoor is een verbetertraject lopende.
186	Toon Dingen	206	Gemeenschappelijke regeling reiniging Blink (x € 1.000)	De bijdrage in de exploitatie van GR Blink door de gemeente stijgt van € 3.144.000 in 2016 (2015 € 2.993.000) naar € 4.755.000. Een stijging van 51%! De begroting 2017 bedroeg € 4.176.000. Realisatie 13,8% boven begroting.	Wat is de oorzaak van de overschrijding?	De taken van Blink zijn ten opzichte van 2014/2015 uitgebreid (meer taken) en er zijn activiteiten overgeheveld naar hen, die we als gemeente voorheen rechtstreeks regelden/betaalden. Oftewel: Blink is niet duurder geworden, noch heeft een en ander tot kostenverhoging voor de burger geleidt. Een en ander heeft altijd binnen de bestaande budgettaire kaders plaatsgevonden. Jaarlijks is bij het voorleggen van de begroting Blink aan de Raad in de toelichting ingegaan op de aanpassingen/uitbreidingen van taken en de financiële omvang hiervan. De belangrijkste zijn: • M.i.v. medio 2016: uitbreiding

Nr.	Steller	Pagina	Jaarrekening- onderdeel	Specifiek onderdeel	Vraag	Antwoord
						kunststofinzameling naar inzameling PMD • M.i.v. medio 2016: verwerkingscontract PMD niet afzonderlijk voor/door Helmond, maar collectief door Blink (geldstromen dus ook via begroting Blink) • Medio 2017: start inzameling OPK middels minicontainers, waarbij Blink een groot deel van de inzameling voor haar rekening neemt (i.p.v. de verenigingen vroeger)• Per 1-2-2017: Blink is belast met transport huishoudelijk restafval naar eindverwerker Attero (was voorheen verwerking en transport in één tarief bij Attero); transportkosten zijn 'overgeheveld' en onderdeel van de Blink begroting geworden • Per 1-2-2017: transport en verwerking van het grof huishoudelijke afval van de milieustraat is bij Blink ondergebracht (overhevelen wat voorheen rechtstreeks door ons aan exploitant Suez werd betaald) • Voor het (grof) huishoudelijk afval sinds 1-2-2017: administratieve verwerking (tonnages); overhevelen taak • Eind 2016/begin 2017: calamiteitendienst bij verontreinigingen van wegen/pleinen: taak overgeheveld van Veiligheidsregio/Brandweer (die dat niet meer uitvoert) naar Blink; binnen bestaande budgetten.
187	Toon Dingen	232	overzicht grondexploitaties 2016-2017		Helaas is het totaaloverzicht op pagina 232 onleesbaar. Ook op het scherm is de tabel nagenoeg niet te lezen.	in Lias leesbare tabel opgenomen

Nr.	Steller	Pagina	Jaarrekening-onderdeel	Specifiek onderdeel	Vraag	Antwoord
188	Toon Dingen	225	grondbeleid, midden op pagina: Woningbouwprogramma	Op de gronden waar de gemeente risico loopt worden nog 3.600 woningen gerealiseerd.	Past dat in de regionale plannen? Heeft de gemeente scherp in beeld hoeveel woningen, en welk type (één persoons-huishouden, appartement of grondgebonden woning etc.), er komende jaren gebouwd zouden moeten worden. Past dat met de nog te realiseren 3.600 woningen? Zitten hier nog latente risico's voor de gemeente in?	Afdeling FIN/Grex heeft op hoofdlijnen de woningaantallen afgestemd en besproken met de accountant. De accountant heeft aangegeven dat hiervoor een schattingsonzekerheid geldt en dit hebben we alsnog in de tekst bij de jaarrekening toegelicht. Voorafgaand aan de herziening van de grondexploitaties bij de jaarrekening 2018 zullen wij, mede op advies van de accountant, een diepgaander onderzoek instellen.
189	Toon Dingen	228	grondbeleid, 2e alinea par jaarrekeningresultaat	In de 2e alinea bij de paragraaf Jaarrekeningresultaat wordt aangegeven dat, doordat er een voorziening is gevormd voor de verwachte verliezen, de werkelijke financieringsbehoefte lager is	M.i. is niet de financieringsbehoefte lager. Alles wat geïnvesteerd is, is gefinancierd. Doordat er verliezen voorzien worden neemt de financieringsbehoefte niet af alleen de boekwaarde daalt. Maar misschien zie ik dit verkeerd. Wellicht beter om dit anders te omschrijven.	Met financieringsbehoefte is hier bedoeld de rentelast. Dit is in de jaarrekening aangepast.
190	Toon Dingen	230	grondbeleid	Hier wordt een overzicht gegeven van de aanvullende voorzieningen in 2017 en deze worden nader toegelicht.	Zijn er als gevolg van de controle door de accountant nog correcties aangebracht op de intern berekende voorziening?	Ja, er is 1 correctie aangebracht bij grondexploitatie Centrum. De bijdrage aan Woonpartners conform het hooflijnenakkoord voor het in stand houden van de parkeergarage City Sporthal was voorheen onderdeel van een reserve. Feitelijk maakt dit gebied echter een onlosmakelijk onderdeel uit van de grondexploitatie Centrum en is derhalve ondergebracht binnen de grondexploitatie. Deze correctie is op advies van de accountant aangebracht.

Nr.	Steller	Pagina	Jaarrekening- onderdeel	Specifiek onderdeel	Vraag	Antwoord
191	Toon Dingen	235	grondbeleid	Bij project Brandevoort 2 wordt aangegeven dat er een aantal maatregelen zijn getroffen om de risico's te beperken.	De laatste drie bullets zijn niet echt maatregelen om het risico voor de gemeente te beperken.	Bij de berekening van het verwachte eindresultaat op Brandevoort 2 wordt uitgegaan van de best mogelijke schatting. Daarbij wordt onder andere rekening gehouden met afspraken die zijn gemaakt met ontwikkelaars en met de risico beperkende maatregel die is voorgeschreven door de BBV inzake de 10-jaars termijn. Brandevoort 2 heeft een verwacht negatief eindresultaat en er is een voorziening getroffen om dit verlies in de toekomst te kunnen opvangen. Er kunnen zich echter ook risico's voordoen die niet zijn voorzien in de beste schatting, zoals bijvoorbeeld onverwachte prijsontwikkelingen (geen of minder stijging) of gewijzigde woningbehoeftes. Om de financiële risico's voor de gemeente te beperken wordt bij de bepaling van het weerstandsvermogen van het grondbedrijf rekening gehouden met dergelijke scenario's en wordt gezorgd dat er voldoende middelen beschikbaar zijn mochten zich in de toekomst dergelijke scenario's voordoen. Binnen de berekening van de grondexploitatie kunnen en mogen we met dergelijke scenario's geen rekening houden, omdat die niet passen binnen de beste schatting van het verwachte eindresultaat. De 3 laatste bullets zijnde, geen opbrengstenstijging na 10 jaar (is dus zelfs voorgeschreven als risico beperkende maatregel door de commissie BBV), het feit dat er reeds een voorziening is getroffen voor het verwachte verlies en het beschikbaar hebben van een weerstandsvermogen zien wij derhalve als maatregelen die de risico's met betrekking tot de grondexploitatie Brandevoort 2 beperken.

Nr.	Steller	Pagina	Jaarrekening- onderdeel	Specifiek onderdeel	Vraag	Antwoord
192	Toon Dingen	237	financiering, inleiding	In de inleiding wordt gesteld dat we, omdat we geen financieringsbehoefte hadden, niet hebben kunnen profiteren van de lage rente.	Dit is geen logische redenering. Bij een hoge rente zouden we ook geen last hebben gehad van deze hoge rente als er geen financieringsbehoefte is. De tekst in het verslag over 2016 is duidelijker.	Tekst aangepast
193	Toon Dingen	238	financiering, tabel ontwikkeling leningen- en garantieportefeuille	ook vorig jaar is aangegeven dat de tekst onder de tabel niet klopte. Dat is toen in de definitieve versie aangepast, maar nu staat er weer de oude tekst, te weten: Geen rekening is gehouden met door de gemeente gestelde zekerheden. De gemeente stelt geen zekerheden voor haar eigen vorderingen. Vorig jaar is dat aangepast in: Geen rekening is gehouden met zekerheden die ten gunste van de gemeente zijn gesteld.		tekst aangepast
194	Toon Dingen	254	punt 7.2.1	In punt 7.2.1 wordt wijzigingsbesluit BBV toegelicht	De laatste volzin hiervan dient naar mijn mening te vervallen.	De paragraaf 7.2 is de definitieve jaarrekening 2017 op onderdelen nog aangepast en de door u geplaatste opmerking is hierin meegenomen.
195	Toon Dingen	255	Punt 2 tweede gedachte streepje		m.i. moet hier staan: niet verrekenbare BTW.	Klopt, aangepast.

Nr.	Steller	Pagina	Jaarrekening-onderdeel	Specifiek onderdeel	Vraag	Antwoord
196	Toon Dingen	258	overzicht immateriële vaste activa	De immateriële vaste activa betreffen volledig “Kosten van onderzoek en ontwikkeling”. Op pagina 255 is aangegeven dat deze kosten in 5 jaar worden afgeschreven. De afschrijving in 2016 en 2017 zijn slechts € 16.000 terwijl de boekwaarde eind 2017 € 585.000 (2016: € 599.000) bedraagt. De afschrijving zou volgens mij derhalve veel hoger moeten zijn.	Graag nader toelichten.	In hoofdzaak betreft het hier twee investeringskredieten (centrumontwikkeling en voorbereiding nieuw theater 't Speelhuis) die administratief nog niet zijn afgerond. Derhalve heeft nog geen afschrijving plaatsgevonden. In 2018 zal hier nadere screening op plaats vinden.
197	Toon Dingen	273	specificatie saldo voorzieningen	Aan de Voorziening borgstellingen wordt € 240.000 gedoteerd. Dit wordt niet nader toegelicht. De toelichting is exact gelijk aan 2016.	Waarvoor is de dotatie?	In de meest recente versie van de jaarrekening is tekstueel e.e.a. nader toegelicht. Stond idd nog niet in de concept-versie van 24 augustus.
198	Toon Dingen	273	toelichting op schulden	Bij de toelichting op Schulden langer dan een jaar wordt aangegeven dat in 2016 geen nieuwe leningen zijn aangetrokken.	Bedoeld zal zijn 2017.	Klopt, tekstueel aangepast.
199	Toon Dingen	278	overzicht	Bij de niet uit de balans blijvende verplichtingen staan twee opmerkelijke posten, te weten: 1. Inhuur tijdelijk personeel tot 30-09-2018 € 28.000.000 2. Accountantscontrole tot 31-07-2019 € 872.000	Graag beide posten specificeren. De hoogte van de bedragen kan ik, gezien de korte looptijden, in het geheel niet plaatsen. Onder inhuur zullen waarschijnlijk ook de Payroll medewerkers begrepen zijn, maar dan nog is het bedrag erg hoog.	In de meest recente versie van de jaarrekening is de toelichting nog aangepast.

Nr.	Steller	Pagina	Jaarrekening-onderdeel	Specifiek onderdeel	Vraag	Antwoord
200	Serge vd Brug	256	overzicht	Gebouwen tijdelijk Max. 5 jaar Overige Max. 30 jaar Machines, apparaten, installaties Max. 20 jaar Inventaris 10 jaar Vervoermiddelen 5 jaar Automatiseringsapparatuur Max. 10 jaar Wegen/bruggen Max. 30 jaar Parkeervoorzieningen Max. 40 jaar Sportvoorzieningen Max. 40 jaar Plantsoenen en recreatie Max. 30 jaar Afvalstoffen/milieu Max. 10 jaar	De afschrijvingstermijnen kennen in een aantal gevallen een maximum. Hiermee wordt gesuggereerd dat deze termijnen dus ook korter kunnen zijn. Ik mag hopen dat bijvoorbeeld de afschrijvingstermijn voor automatisering sneller gaat dan de maximum termijn van 10 jaar. Een computer zal over 10 jaar immers niet meer bruikbaar zijn met de snelheid van de technologische ontwikkelingen.	Er is bewust maximum genoemd in deze paragraaf (conform nota investeringen 2017). Afhankelijk van de feitelijke investering wordt uiteraard vooraf gekeken naar de reële verwachte economische levensduur van de desbetreffende activa. Tussentijds wordt dit gemonitord.
201	Serge vd Brug	262	3e kopje, uitgangspunten voor herziening onderhanden werken	Op bladzijde 262 staat dat in 2017 rekening gehouden is met een kostenstijging van 2%, in 2018 wordt gerekend met 2,5% en daarna weer met 2%.	Hoe komt het dat er in 2018 een verschil zit in dit percentage? Hoe komt men überhaupt aan deze percentages?	Voor de parameter kostenstijging en opbrengstenstijging sluit de gemeente al jaren aan bij de trends en ontwikkelingen op zowel landelijk als lokale schaal. We gebruiken hiervoor als richtlijn de parameters van Metafoor. Metafoor biedt in haar Outlook Grondexploitatie van 8 december 2017 een betrouwbaar naslagwerk bij het inschatten van de kosten- en opbrengstenparameters van de grondexploitatie. Deze parameters worden door meerdere grotere gemeenten gehanteerd. Daarnaast wordt elk jaar door de planeconomen samen met een aantal ingenieurs van de gemeente Helmond een uitgebreide analyse gedaan van de ontwikkeling van de kosten in de Grond Weg en Waterbouwsector (afgekort GWW

Nr.	Steller	Pagina	Jaarrekening- onderdeel	Specifiek onderdeel	Vraag	Antwoord
						sector). Hiervoor gebruiken we cijfers uit de 'indexen ten behoeve van risicoregeling GWW' van kennisplatform CROW (bron:www.crow.nl). De aangetrokken woningbouw heeft ertoe geleid dat ook nu in de GWW-sector de prijsstijging verder is doorgezet. Voor de jaarlijkse indexering van onze prijzen gaan we uit van een 'gewogen prijsindex' op basis van stijging van de volgende kostenelementen: loon, olie, pvc, beton, zand, puin en asfalt. Over 2017 was deze gewogen prijsindex afgerond ruim 2,5%. Op basis van de meest actuele marktinformatie van de GWW sector via CBS cijfers en via "kwartaalberichten grondexploitaties" van Metafoor verwachten wij ook in 2018 een marktconforme kostenstijging van 2,5%. Echter op de middellange termijn wordt verwacht dat als gevolg van de normalisatie van de woningmarkt de prijsstijgingen zullen afvlakken. Tenslotte is er ieder jaar overleg met diverse gemeenten in de regio (SGE) over de gehanteerde parameters. Al deze informatie gebruiken we ter onderbouwing van onze parameters.